

Menighetsbladet

Helsing til Sauherad og Nes

NR. 6 • SEPTEMBER 2018 • 69. ÅRGANG

DOZZ-

Det gode liv	Side 386	Eplefest	Side 428
TV-aksjonen	388	Pilegrimsvandring	430
Flyktingdag	391	Menneskelighet	434
Misjonsforening	395	Syria	437
Festdag	398	Korbesøk	440
Religion	400	Redd Barna	444
Kjærlighet fra Gud	406	Sauherad kyrkje	448
Sommertur	409	Moen kinneforening	457
Ordføreren	413	Syngende barn	459
Konfirmantleir	415		

Hva er et godt liv?

Hva gir livet mening?

For mange går livet i en takt som gjør at det ikke passer så godt å stoppe opp og stille slike spørsmål. Hva vil jeg, egentlig? Hvorfor er jeg her?

Av Berit Bjørnerud

Dette er sånne spørsmål som det ikke går an å google seg fram til rett svar på. Det finnes ikke et rett svar. Dessuten kan svarene endre seg i løpet av livet.

Hvis jeg hadde spurt barna mine da de var små, om hva som var viktigst i livet, tror jeg flere av dem ville ha svart «Lego». Det å få og ha og bygge og leke med lego var det viktigste. Det var i alle fall det viktigste av alt som ikke var så veldig viktig! Men hva er viktig i det voksne livet? Hva er det som virkelig betyr noe?

Når livet tikker i samme takt er kan hende ikke behovet for å tenke de lange eller dype tankene påtrengende. Livet går sin skjeve gang, og vi henger med på vår måte. Som prest møter jeg menneske som har fått en eller annen slags bråstopp. Livet tikker ikke lenger i samme takt. Livet har slått krøll på seg: Kona har reist, barna sliter, mor er død, helsa svikter, det er ikke lenger noen jobb å stå opp til.

Hvor er meningen da?

Jeg husker et møte med en ung mann som slet med angst og depresjon og rus. Han hadde ikke fått utdelt de beste kortene, og hadde ikke den beste utsikten. Men han bladde i Bibelen og leita etter noe som kunne

Berit Bjørnerud er prest og bor på Gunheim. Hun arbeider som prest i Nordsjøen.

gi trøst og styrke. Han stoppa ved fortellinga om da Jesus tok imot barna, tok dem opp i fanget, velsignet dem. Han som ikke hadde fått for mye omsorg i oppveksten, kunne oppleve en slags omsorg gjennom denne teksten. I Jesus kjente han igjen en som brydde seg om sånne som han. En som tok imot dem som ikke fikk alt til å gå i pluss. En som møtte barn og ungdom og slitere med kjærlighet, omsorg og velsignelse.

For han som hadde fått for lite kjærlighet som barn, ble likevel kjær-

ligheten meningen med livet. Å elske. Å bli elsket. Det hadde ikke vært så mange som hadde satt pris på ham, men han fikk på en eller annen merkelig måte oppleve at troen på en kjærlig Gud fylte tomrommet. I møte med en Gud som er kjærlighet, ble det mulig å bygge opp en skjør tro på seg selv, og kunne bety noe for noen.

Så blir de stående, disse tre: Tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten. (1. Kor 13,13)

*Vi rekker våre hender frem som tomme skåler.
Kom til oss Gud, og gi oss liv fra kilder utenfor oss selv.*

*Alt godt, til vårt og andres vel, er dine gaver.
I svakhet fremmer du ditt verk, vår bare kvist skal skyte knopp!*

*Vi løfter våre hender opp i bønn for verden.
La dem som lider, finne vern mot kalle hjerters is og sne!*

*Lå våre henders nakne tre få blomst og blader.
La våre liv få bære frukt til legedom for andres sår.*

*Vi venter, etter smertens vår, din nådes sommer.
Og sorg og glede blir til vekst med frukt vi ikke selv kan se.*

*Din nådes skaperverk skal skje i tomme hender.
O Gud, all godhets giver: Kom, ta bolig i vår fattigdom!*

(Svein Ellingsen, nr 678 Norsk Salmebok)

Det ble ingen en hæppyendingstory. Både angst, depresjon og rus var fortsatt hyppige gjester i livet hans. Han hadde ikke så mye å komme med fra sine egne hender. Men han lærte meg noe om det som er viktig og det som er mindre viktig. Om det å kjenne seg avmektig og avhengig. Om hvor meningen kan finnes. Kanskje er det ikke så stor forskjell på oss mennesker når det kommer til stykket?

FOLKEDANS

Kulturskulen har tilbud om kurs i folkedans for barn og unge i samarbeid med Nes Nasjonale Dansarring. Øvingane foregår på Evju bygdetun hver torsdag frå kl. 17.15.

Alder: frå 8 år og oppover.

Pris per semester kr. 500,-

Interesserte kan ta kontakt med Harald Omnes, 915 71 465 eller på har-omne@online.no

Om TV-aksjonen 2018

TV-aksjonen NRK 2018 går til Kirkens Bymisjons arbeid for å skape et varmere og mer inkluderende samfunn. I år går TV-aksjonen av stabelen søndag 21. oktober.

Norge er et samfunn der forskjellene øker. Forskjeller som ikke først og fremst handler om etnisitet eller religion, hvor du kommer fra eller hvem du er. Men om du er innenfor eller utenfor.

Det er mange måter å være utenfor på. Fra å mangle en seng å sove i, til å være utenfor arbeidsliv eller sosiale fellesskap. Dette rammer ikke bare enkeltpersoner, men gir ringvirkninger for hele befolkningen.

Med TV-aksjonen NRK 2018 kan Kirkens Bymisjon skape møter som redder liv. Ved å åpne dører og legge til rette for at flere møtes, skal vi vise hvorfor årets TV-aksjon er viktigere enn aldri før. Vi skal tilby mennesker som opplever å stå utenfor, et nytt fellesskap, en seng eller en samtale og slik bidra til at flere får muligheten til å oppnå egne mål og drømmer.

Bli bøssebærer!

Målet er at alle husstander skal få besøk den 21. oktober. Til det trenger vi 100 000 bøssebærere.

Tidspunktet for bøssebæringen er mellom klokken 16.00-18.00 søndag 21. oktober.

- Er du under 18 år, må du gå i følge med en som er voksen
- Ønsker du å gå sammen med en venn, holder det at én av dere registrerer seg som bøssebærer

Har du spørsmål om det å være bøssebærer eller hva som skjer rundt TV-ak-

sjonen der du bor? Ta kontakt med din lokale TV-aksjonsleder.

Fakta om TV-aksjonen NRK:

- TV-aksjonen NRK er verdens største innsamlingsaksjon målt i antall frivillige og innsamlede kroner fordelt på befolkning
- 7000 frivillige over hele landet organiserer innsamlingen gjennom 500 kommune- og bydelskomiteer
- 100 000 bøssebærere banker på 2,3 millioner dører
- TV-aksjonen har vært arrangert hvert år siden 1974 og har gitt livsviktig hjelp til millioner av mennesker
- Et eget innsamlingsråd, oppnevnt av NRKs styre, mottar og vurderer søknadene fra de som ønsker å bli tildelt NRKs TV-aksjon Kringkastingssjefen, NRKs øverste leder, tar den endelige beslutningen om hvem som tildeles TV-aksjonen. Innsamlingsrådet har også en viktig oppgave med å påse hvordan pengene brukes.
- TV-aksjonen koordineres av et sekretariat, som ansettes av årets utvalgte organisasjon. Sammen med de øvrige ansatte og TV-aksjonens fylkesapparat bygges årets TV-aksjon
- På selve TV-aksjonsdagen sender NRK direkte hele søndag kveld.

Om Kirkens Bymisjon

Kirkens Bymisjon er en åpen og inkluderende ideell organisasjon som arbeider i byer over hele Norge, blant mennesker som strever med hverdagen på ulike måter. Vår visjon er at mennesker i byen skal erfare respekt, rettferdighet og omsorg.

Rom for alle

- Gjennom tiltak for alle aldersgrupper og på mange livsområder ønsker vi å virkeliggjøre vårt mål om at alle mennesker i byen skal erfare respekt, rettferdighet og omsorg.
- Ingen er bare det du ser. Vi vil møte alle med denne holdningen, og vi ønsker at brukere og gjester skal styrke sine egne ressurser, drømmer og håp. Derfor er også slagordet vårt: «Rom for alle».
- Vi samarbeider med offentlige myndigheter, andre organisasjoner, flere tusen frivillige, kontakter i næringsliv, utdanning og forskning, og et stort antall givere.
- Foruten våre ansatte og frivillige, er omlag 2000 bedriftsansatte engasjert i vårt arbeid gjennom næringslivssamarbeid.
- Kirkens Bymisjons startet sitt arbeid i Kristiania i 1855, og har de senere årene opplevd eksplosiv vekst. Vi er formelt organisert som 12 frittstående stiftelser rundt i Norge, og er tilstede i over 40 byer og steder.
- Vårt arbeid er basert på kristne og humanistiske verdier, men er ikke bygget opp som et livssynsfellesskap. Vår forankring er i kirken og den diakonale tradisjonen er sterk

i arbeidet, men våre ansatte, frivillige, brukere og gjester kommer fra mange bakgrunner med ulik tro og livssyn. Du må ikke være kristen for å jobbe eller engasjere deg i vårt arbeid. Vi driver et livssynsåpent og dialogpreget arbeid. Alle er like velkommen.

TELEMARK
BEGRAVELSESBYRÅ

NORHEIMS EFTF. AS

JARL OLAV RUGTVEIT

Bø-Sauherad-Nome

Distriktets begravelsesbyrå siden 1972.

Døgnvakt

35 95 52 80
41 60 38 40

begravelsesbyraaet@online.no

Eget gravsteinverksted

For ny gravstein, gravering,
rens eller restaurering.

Kyrmess i Nes kyrkje fredag 14. september 2018 kl. 18.00

Gregorianikken møter folketonen

Fram til reformasjonen ble det alltid feiret messe i kirken på den enkelte kirkes vigslingsdag. I Nes kyrkje er denne tradisjonen tatt opp igjen. Fredag 14. september kl. 18.00 samles vi til et spennende program.

Anne Gravir Klykken og Henrik Ødegaard er fremragende utøvere på sine områder, Anne som folke- musiker og Henrik med mellomal- derens kirkemusikk, gregorianik- ken. I Nes kyrke vil de la disse to stilartene få møte hverandre. Kan- skje har de mer til felles enn man i utgangspunktet skulle tro.

Det blir en kort pause med **frukt og kaffe/te** i våpenhuset før kvel- den avsluttes med en **gregoriansk kveldsbønn**, ledet av Henrik Øde- gaard og en forsangergruppe.

Fri entré, kollekt til kulturarbei- det i Sauherad og Nes sokn.

Hjertelig velkommen!

Anne Gravir Klykken er en norsk sanger fra Skien. Hun har sin musikkutdanning fra Høy- skolen i Oslo, Universitetet i Agder og Høyskolen i Telemark – institutt for folkekultur.

Hun har gjennom en rekke ulike prosjekter de siste tyve åra samarbeidet med blant andre: Iver Kleive, Bugge Wesseltoft, Ingebjørg Harman Bratland, Aasmund Nordstoga, Audun Kleive, Helge Andreas Norbakken, Tre Sopranos, Mattis Kleppen, Sigmund Groven, Knut Buen og Bjørn Kjellemyr.

Henrik Ødegaard er en norsk komponist. Han er særlig kjent for sin vokale kirkemusikk, som er inspirert av gregoriansk sang og norsk folkemusikk. Gjennom sin karriere har Ødegaard komponert mange store og små vokalverk, både for barn og voksne. Mange av Ødegaards verker er også skapt for kirkens rom. Han er representert i Norsk Salmebok (2012), og er opphavsmann til tallrike små komposisjoner beregnet på kirkens gudstjenester og konserter. I årene 1981 til 2006 var han ansatt som kantor og korleder i Sauherad kommune i Telemark. Siden 2006 har han vært heltids kom- ponist. *Proprium Missae Nativitatis* (1989), *Sursum Musica* (1991) og *Transeamus* (1998) henter materiale fra den gregorianske sang. Fra høsten 2013 underviser Ødegaard i hymnolo- gi/liturgikk og kirkemusikkkomposisjon på Norges musikkhøgskole.

FNs internasjonale flyktningdag 20. juni 2018

Godt å få være sammen

Mellom regn og overskyet startet markeringen av FNs Internsjonal Flykt- ningdag i Sauherad.

Det samlet mange innvandre fra flere kommuner i Telemark. Det startet med en tradisjonell sang fra Norge. Så hørte vi på tradisjonsmusikk fra Syria, fra en mann som heter Yousef Alkango.

Museumsstyrer Jorid tok imot flyktning- ger og innvandrere fra mange land på Evju for å markere FNs internasjonale flyktningdag onsdag 20. juni.

Av Izel Suliman

Yousef var så flink til å la folk danse og på den måten få tilbake minner fra Syria. Etterpå gikk vi for spises mat. Det var suppe fra hage på Evju. Det var ikke noe kjøtt eller noe som var kjøpt ferdig, alt var dyrket på Evju. Planen var spise litt mat for å få energi til å gå fra Evju mot Nes kyrkje.

Ragnhild Toyomasu er markedsjef i Kirkens Nødhjelp. Hun orienterte om Kirkens Nødhjelps engasjement for flyktninger rundt om i verden.

folk som kommer fra Syria, Somalia og mange andre forskjellige landet.

Innvandrerne takket alle som har hjulpet for å få være sammen på

denne dagen og de vil si tusen takk til Norge som har gitt dem trygghet, noe som de har mistet i hjemlandet sitt.

Det var flyktninger og innvandrere fra flere kommuner i Øvre-Telemark som var samlet for å markere flyktningdagen.

Yousef Alkango spilte på et tradisjonelt Syrisk instrument, Ord.

Forbrødring og forsøstring.

Som en del av flyktningdagen var det lagt inn en liten pilegrimsvandring fra Eoju til Gunheim. Dette var en av de få regnværsdagene denne sommeren. På Tangen var det kort stopp med orientering.

Markeringa av flyktningdagen ble avsluttet med en liten orgelkonsert i Nes kyrkje. Bruno Hageman hadde funnet fram musikk som handler om å være på vandring eller på flukt. Blant annet spilte han stykket Mercy, som var Frankrikes bidrag i året Melodi Grand Prix. Det er en sang om barnet som ble født like etter at mor ble hentet opp av sjøen i et fluktforsøk over Middelhavet. Både mor og barn overlevde, og barnet fikk navnet Mercy (nåde, miskunn)

Initiativet til markeringa var tatt av de fire diakonene som jobber i menigheter i Øvre-Telemark prosti: Svanhild Rui Gustavsen (Seljord), Silje Sjøtveit (Tinn), Ivar Solbu (Sauherad) og Eilev Erikstein (Vest-Telemark) (bilde).

«Lyst på livet»

Aktive eldre i Bø og Sauherad inviterer til samlinger der vi tar opp ulike område frå kvar-dagslivet. Det er fagfolk som innleier om temaet for samlinga. Vi har enkel servering, pratar saman om det vi høyrde og kjem med innspel til kvarandre. Grappa er på opptil 12 medlemmer. Første møtedato på Frivillighetssentralen i Bø er 3. september, og på Furuheim på Gvarv 4. september tida 11.00 – 13.30, og kurset går over åtte månader. «Lyst på livet» er gratis. Det er tredje året vi inviterer til «Lyst på livet». Snakk gjerne med nokon som har vore med før.

Oversikt over tema.

- Innføring om «Lyst på livet». Vi blir kjent med kvarandre.
- Trygghet i heimen ved brann og redningstenesta i Midt-Telemark.
- Trygg medisinbruk, orientering ved apotekar eller farmasøyt.
- Besøk på Hjelpemiddelsentralen. Orientering om hjelpemiddel ved svikt i høyrsel, syn og andre kroppsdelar. Orientering om rehabiliteringstilbodet i kommunen.
- Førebygging av fallulykker og skader, ved frisklivs koordinator Svein Ivar Forberg.
- Forelesing om helseførebygging og riktig og sunn mat på Telemark sjukehus – seksjon for sjukelig overvekt, Nordagutu.
- Naturlig aldring – i vår hadde vi foredrag ved avdelingsleiar ved Bø sjukeheim Ingar Haugen.
- Avslutning – sosialt liv. Innhaldet for denne dagen kjem vi tilbake til.

Det er helsedirektoratet som har laga opplegget.

Du kan melde deg på til:

Bø: Anne Grete Berge (959 70 705) eller Anne Løhaugen (952 68 496).

Sauherad: Merete Pladsen Schei (901 56 021)

Prinsippet først til mølla gjeld.

Vi ønsker deg velkommen!

<p>NORSJØ SAG OG HØVLERI a/s 3810 Gvarv Tlf. 35 95 54 50 • Fax. 35 95 51 38 Epost: office@norsjosag.no Trelast - Bygningsartikler</p>	<p>Ønsker du hjelp til gravstell? Vi tilbyr stellavtale for 1.300 kr pr år. Ta kontakt med kirkekontoret!</p>
<p><i>www. Fimex.no</i> <i>Utstyr til frukt og bær dyrkere</i></p> <p>olav@fimex.no Telefon 957 07 000</p>	

Litt historikk for Gvarv og Gunheim misjonsforening og Hørte misjonsforening

Denne historikken ble skrevet av **Reidun Haugen** ved 125 årsjubileet i 2001.

Disse foreningene ble ifølge kildene starta i 1876. Fra den aller første tiden er det skrevet lite. Jeg siterer fra protokoll fra 50-årsjubileet i 1926: «Her finst ikkje bokført noko om når dei byrja. Halvor Østtveit fortalde at presten Blessing holdt bibellesing på Gunheim skole, og etterpå var det skipa ein Israelsmisjonskvinneforening. Kari Gunheim og Gunhild Bekkhus byrja misjonsarbeidet med Halvor Østtveit som formann. Han trudde dei byrja høsten 1876».

I Sauherad var det en forening som het Saude og Næs misjonsforening. På deres årsmøte på Jonsaas skole 1880 blei det bestemt at Nes sogn skulle ha egen misjonsforening, Næs misjonsforening. Det første styret besto av Halvor A. Østtveit (formann), Tollef Aaraas og Mathias M. Berge.

I november samme år blei det laga statutter for foreningen. Der står det blant anna at både kvinner og menn kan være medlemmer, men kvinner har ikke forslags- og stemmerett. Styret består av tre menn. Møtene skal holdes første søndag i hver måned, i private hjem eller i ulike skolehus (Stranda, Sætersbø, Nes og Gunheim). Om Gvarv og Sætersbø hadde hver sin forening, eller om de delte seg seinere, står det ikke noe om i protokollene, men starten var felles.

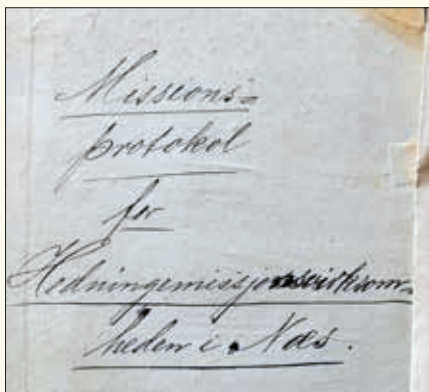
I følge protokollen fra 1880 var kvin-

Protokollen fra 1880.

neforeningen en underforening av hovedforeningen. De hadde egne møter, men sendte kollekten til hovedforeningen.

Gvarv kvinneforening (nå Gvarv og Gunheim misjonsforening) har proto-

Innskrift i protokollen fra 1880.

koll fra 1880, fra 1918-1930 og fra 1959 og fram til i dag.

Vi tar med noen klipp fra hovedforeningen, Nes misjonsforening:

- Årsmøtet 8. januar 1882: Ytre Stranden skolehus. Kollekt: kr. 4,44 + 3 sølvknapper.
- Årsmøte 1892: Gunheim skole. Stor diskusjon om utsendingene til generalforsamlingen i Stavanger skulle få reisegodtgjørelse eller betale sjøl. Vedtak: ingen godtgjørelse. Valgt: Halvor Østtveit og Tollef Aaraas.
- Årsmøte 1900: et viktig og dristig møte
 - Statuttene forandres slik at kvinner får stemmerett
 - Medlemskontingenten innført med 25 øre pr. år
 - Misjonsfest om kvelden 6. januar hvert år (det har Hørte Indremisjon hatt i alle år)
- I 1910 var det generalforsamling i Trondheim. Torkjel T. Gunheim reiste. Synes det var imponerende at de i den tida reiste så langt for å være med på generalforsamling. Det viser misjonsiver!
- Gunhild Gvarv var den første kvinne som blei valgt inn i styret i hovedforeningen i 1907.

- Da blei også Hæge Sølvred valgt som utsending til årsmøtet i Heddal.
- Misjonsuke 1931:
 - Møte Gvarv skole, kollekt kr. 1,00
 - Møte på Sagavoll skole, kollekt kr. 4,60
 - Møte på Stranden skole, kollekt kr. 15,92
 - Møte Gunheim skole, kollekt kr. 1,50
 - Avslutningsfest Sagavoll, kollekt kr. 49,60

Disse tallene sier ikke at folk ga lite, men de hadde ikke mye, og kroneverdien var stor.

Noen klipp fra møteprotokollene til Gvarv kvinneforening:

- Sommeren 1928: «Det lukkast ikkje å komme i gang att. Så er det ikkje anna å gjera enn å be inn *ånd og liv og syndsforlating. Ein gong renn vel andre tider.*»
- Høst 1928: *Etter festen prøvde eg å samle dei gamle medlemmene til eit møte, men alle hadde det travelt og laut gå. -Det var eit bittert vonbrot,--- men Gud veit råd.* Og Gud visste råd. Allerede året etter starta ei lita gruppe opp igjen med møter én søndagskveld i måneden. Et lite glimt fra festen på Sagavoll i juni 1929:
 - Østtveit åpna
 - Taler ved misjonsprest Isaksen og Johs. Haugen.
 - Utlodning av ei blautkake
 - Bevertning
 - «Ei feststund for dei få som var det».

Foreningene har hatt et godt samarbeid i mange år, vi kan nevne

- Olsokfest
- Deltakelse på kvinnemøte på Norsjø
- Turer til Fjordglimt
- Julemøte
- Fra 1981 – 1999 innbød Sætersbø kvinneforening alle kvinneforeningene i Sauherad til misjonsfest på Hørte be-dehus.

Det har vært mange som har gjort en lang og trofast gjerning for NMS i disse 125 åra. Noen har vært med i over 50 år. Brita Øye har vært kasserer i 38 år og referent i 32 år, hun ble med i foreningen i 1942. Ellers har Dagmar Østtveit vært med siden 1947, Molla Malme siden 1947 og Astrid Flaathen siden 1954.

Formenn etter krigen har vært følgende: Sætersbø:

- 1944-47: Tora Kaasa
- 1948-49: Ingebjørg Berge
- 1950-78: Augusta Haugen. 28 år!
- 1979-80: Edvarda Løvland
- 1980-86: Mari Hegnastykke
- 1987-93: Inebjørg Eika
- 1994- : Aslaug Belatjønn

Gvarv og Gunheim:

- 1918: Ingrid Aarnes
Torbjørg Moen
- 1929-1936: Anne Østtveit
- 1936-1939: Liv Sauar
- 1939-1949: Mari Østtveit
- 1958-1962: Kamilla Kolberg
- 1962-77: Margit Uvås
- 1977-86: Paula Torvik
- 1986-89: Grethe Kittilsen
- 1989-95: Thea Marie Leine

- 1995-98: Sigrid Valle
- 1998- Gudrun Midtbø

Når vi leser referat fra årsmøter, og vanlige møter, har frammetet variert mye i begge foreningene gjennom åra. I mange referat fra Sætersbø står det: «Vi var ikke så mange». Det er en følelse vi også har hatt, og ofte har i dag, men arbeidet går stadig videre. Misjonsengasjementet har ikke blitt borte, men vi må kanskje gjøre som det er referert til fra 1928: «*Så er det ikkje anna å gjera enn å be inn ånd og liv og syndsforlating. Ein gong renn vel andre tider*»..... «Gud veit råd».

Vi takker for hva disse foreningene har betydd for mange! Takker for at Gud har vært attåt, og takker Gud fortsatt vil være attåt!
«Han er i går og i dag den samme, ja, til evig tid».

Redaktørens tillegg:

Sætersbø misjonsforening avslutta sin virksomhet i 2009. Gvarv og Gunheim misjonsforening har møte på Nes menighetshus første mandag i hver måned.

Nytt advokatfirma i Bø!

ADVOKATENE

Kåsa & Nilsen

Tlf. 35 95 35 00 telemarkadvokatene.no

Dansekurs

Denne høsten holder jeg dansekurs igjen. Kurset varer i 10 uker med oppstart tirsdag 18. september. Vi holder til i dansesalen på Sagavoll. Vel møtt!

Barnedans 4-5 år kl. 17:00-17:45
Jazzballett 1.-2. klasse kl. 17:45-18:30
Jazzballett 3.-4. klasse kl. 18:30-19:15

Spørsmål og påmelding til
ida.ytreland@gmail.com / 918 54 020

Gvarv og Gunheim Misjonsforening

har møte på Nes Menighetshus:

Måndag 3. september kl. 18.00

Måndag 1. oktober kl. 18.00

Måndag 5. november kl. 18.00

Måndag 3. desember kl. 18.00

Du er hjarteleg velkommen!

FAMILIESAMLINGER PÅ NES MENIGHETSHUS

De siste somrene har 8 familier ifra Bø, Lunde og Gvarv arrangert KRIK-familieleir på Sagavoll. Vi har lenge hatt lyst til å fortsette denne «leiren» utover i året, og starter derfor KRIK Familiemesse én gang i måneden til høsten. Dette blir et familiemøte med fokus på barn og unge. Vi starter opp på Nes Menighetshus 16. september kl. 17.00.

Datoene for høsten er:

16. september

14. oktober

18. november

16. desember

KRIK Familiemesse starter kl. 17.00.

Alle er hjertelige velkomne!

Søndag 30. september 2018

Festdag i Sauherad og Nes sokn

Sauherad og Nes sokneråd ønsker velkommen til FESTDAG:

Kl. 11.00: Høsttakkefest i Sauherad kyrkje

Prest: Anne-Inger Lunner

Kantor: Bruno Hageman

Konfirmantene og Ivar Solbu deltar.

Takkoffer til Konfirmantenes Solidaritetsaksjons prosjekt i Tallinn.

Konfirmantene fra 1958 og 1959 er hedersgjester.

Nina Gromstad og Bruno Hageman har jobbet sammen ved flere anledninger tidligere.

Kl. 13.00: Middag for jublanter og ledsagere på Nes menighetshus

Kl. 15.00: Menighetsfest på Nes menighetshus

Enkel presentasjon av jublantene

Kaffe og bløtkake

Konsert med Nina Gromstad og Bruno Hageman: *Septembersang*. Kjente, og litt mindre kjente sanger, fra flere musikalske landskap.

Kollekt til menighetens kulturarbeid.

Alle er hjertelig velkommen!

Nina Gromstad er kjent både som solist og som en av stemmene i Tre Sopranos. Hun har jobbet som frilanssanger i mange år. Hun har samarbeidet mye med jazzmusiker og komponist Guttorm Guttormsen, blant annet i en egenprodusert forestilling om Edith Piaf.

Hun har også samarbeidet med Knut Buen, og svenske Merit Hemingson. Nina har jobbet med tekster av Halldis Moren Vesaas, og hun har skrevet musikk til forestillingen "Livshus", som er basert på Vesaas' dikt. Nina har jobbet en del i teatersammenheng, både som sanger og skuespiller. Hun har jobbet på flere produksjoner ved Teater Ibsen de siste årene.

Nina har vært med i Tre Sopranos siden begynnelsen i 2008. Da feiret Ibsenhuset 35 års jubileum. I den anledning ble vokalistene Anne Gravir Klykken, Nina Gromstad Hogness og Hilde Norland Gundersen, bedt om å opptre sammen som trio for første gang. Dette var en så positiv opplevelse at de besluttet å videreutvikle "soundet". Siden da har Tre Sopranos etablert seg som en solid trio med et bunnsolid band som har konsertturneer både til jul og sommer.

Nina er også frontfigur i jazzkvartetten Lushlife. Hun har samarbeidet med Jon Ultvedt siden Bluesnight i Ibsenhuset ble arrangert for første gang i desember 2010. Siden har hun vært med hvert år. Sommeren 2013 gjorde Nina og Rev. John Band en konsert sammen under «De Internasjonale kirkekonsertene i Ringeby Stavkirke.»

På konserten på Nes menighetshus skal hun synge sammen med kantor Bruno Hageman. Det blir viser fra flere land, nye salmer og jazztoner fra USA.

En tid for religionen

At noe ligger i tiden er selvfølgelig et temmelig flytende begrep. Når jeg likevel bruker det, så er det for å beskrive den diffuse, uåtgripelige virkelighet som gjør at på visse stadier av historien gir en mengde mennesker seg til å dyrke én del av sin identitet på bekostning av andre. For tiden er det for eksempel kurant å bekjenne seg til sin religiøse tilhørighet, og betrakte den som sitt vesentligste identitetsmoment. Det er sannsynligvis ikke så vanlig som for tre hundre år siden, men unektelig vanligere enn for femti år siden.

Av Ibrahim el-Hajj

Jeg kunne ha brukt uttrykk som intellektuelt miljø, eller følelsesklima; begreper som er mindre flytende enn det som «ligger i tiden». Men hvis vi skuer bak ordene, er det eneste som teller, dette ene sentrale spørsmålet: hva er det som gjør at kvinner og menn over hele verden, av de forskjelligste opprinnelser, i dag gjenoppdager sin religiøse tilhørighet, og på forskjellige måter føler at de må bekjenne den, når de samme menneskene noen år tidligere uten videre ville ha framhevet andre tilhørigheter i stedet? Hva er det som gjør at en jugoslavisk muslim plutselig holder opp å kalle seg jugoslav for å framheve at han er muslim? Hva er det som gjør at en russisk jøde som hele livet har ansett seg for først og fremst å være proletar, en dag først og fremst begynner å oppfatte seg som jøde? Hvordan kan en slik hovmodig bekjennelse til en religion som for litt siden ville ha virket upassende, i dag være naturlig og legitim, og til og med i så mange land på samme tid?

Dette er et komplekst fenomen som ikke lar seg forklare på noen tilfredsstillende måte. Ikke desto mindre er det klart at den kommunistiske verdens tilbakegang og sammenbrudd

har spilt en avgjørende rolle for denne utviklingen. Tross alt sto marxismen i over hundre år for en ny form for verdenssamfunn, der forestillingen om Gud skulle lyses i bann. At prosjektet mislyktes, politisk og økonomisk så vel som moralsk og intellektuelt, har ført til en rehabilitering av troen, som marxismen ville kaste i historiens søppelkasse. Religionen ble et åndelig tilfluktssted, noe som styrket ens identitetsfølelse, og fra Polen til Afghanistan ble den et opplagt symbol som kunne forene alle dem som kjempet mot kommunismen. Å beseire Marx og Lenin kom i like høy grad til å stå som religionens hevn som en seier for kapitalismen, liberalismen og Vesten.

Men denne faktoren er ikke den eneste som har spilt en avgjørende rolle for religionens «oppsving» i siste kvartal av det 20. århundre. Den dødelige krisen i den kommunistiske verden har tynget, og tynger ennå den intellektuelle og politiske debatten. Men mye av det som skjer forblir uforståelig hvis vi ikke samtidig tar andre faktorer med i betraktning, med utgangspunkt i den andre krisen, den som mange kaller «Krisen», og som berører Vesten.

Vestens krise hører imidlertid hjemme på et annet plan enn kom-

munismens. I den lange konflikten mellom de to leirene, lar det seg ikke benekte at det var en som vant og en som tapte. Men det kan heller ikke benektes at Vestens modell, til tross for dens triumf, til tross for at dens innflytelse som strekker seg over alle kontinenter, oppleves som en modell i krise, uten å være i stand til å løse fattigdomsproblemene i sine egne storbyer, eller å gjøre noe med arbeidsløsheten, ungdomskriminaliteten, narkotikaproblemet og mange andre landeplager. Det er dessuten et av de mest forvirrende paradokser i vår tid at den mest tiltrekkende av alle samfunnsmodeller, den som har banet vei for alle andre, tviler så dypt på seg selv.

La oss ta for oss en ung mann på nitten år som nettopp er kommet inn på et universitet i et arabisk land. Tidligere ville han ha vært tiltrukket av en marxistisk organisasjon som lot til å ha sympati for hans eksistensproblemer, og som på sin måte ville ha innviet ham i sine ideer. Eller han ville ha sluttet seg til en nasjonalistisk organisasjon som rørte hans egen identitetsbehov, og som preket renessanse og fornyelse for ham. I dag har marxismen mistet sin tiltrekningskraft, den arabiske nasjonalismen er blitt beslaglagt av autoritære, inkompetente og korrupte regimer, og har mistet sin troverdighet. Det er ikke utelukket at denne unge mannen blir fascinert av Vesten og dens levemåte, dens vitenskapelige og teknologiske framgang. Men en slik fascinasjon vil ikke ha særlig stor innvirkning på hans engasjement, siden det ikke lenger finnes noen politisk organisasjon av betydning som dyrker denne modellen. De som drømmer om «Vestens paradys» har ofte emigrasjon som eneste utvei.

Med mindre de altså tilhører en av disse privilegerte «kastene» som på godt og ondt bestreber seg på å gjenskape noen sider av denne ettertraktede modellen hos seg selv. Men alle som ikke er født med en limousin parkert utenfor gatedøren, det vil si alle de som har lyst til å ruske opp i det etablerte, som gjør opprør mot korrupsjon, mot statens vilkårlighet, ulikhet, arbeidsløshet og manglende framtid, så vel som alle de som har problemer med å finne sin plass i en verden som forandrer seg, blir hurtig tiltrukket av den islamittiske bevegelsen. Hos islam får de tilfredsstillt sitt behov for identitet, for gruppetilhørighet, for åndelighet og en enkel forståelse av en altfor kompleks virkelighet, for handling og opprør.

Hvis jeg skal ramse opp alle de omstendigheter som får unge muslimer til å slutte seg til religiøse bevegelser, unngår jeg ikke å føle et dypt ubehag. Jeg kan nemlig verken identifisere meg med den ene eller den annen leir i konflikten som mellom islamistene og de statsledelsene som bekjemper dem. Jeg er ikke åpen for islamistenes argumenter - til dels fordi jeg er kristen og føler meg utenfor, men også fordi jeg ikke kan akseptere at et religiøst opprørsparti pådytter hele befolkningen sin lov, selv om hele partiet skulle ha flertall. I mine øyne er ikke Majoritetenes tyranni moralsk sett noe bedre enn minoritetenes. - Brorskapet vant et valg og så begynte de å forvandle Egypt til en islamistisk stat og betalte prisen ved at de ble styrtet av den egentlige makten i landet: de militære. Dessuten tror jeg fullt og fast på likhet for alle, for alle menn og ikke minst for alle kvinner, liksom på trosfrihet, på alles rett til å leve sitt liv som de ønsker, og jeg vokter meg vel for en-

hver lære som bestrider så grunnleggende verdier.

Når det er sagt så klart og tydelig som mulig, kan jeg ikke avholde meg fra å legge til at de despotiske makter som bekjemper islamistene, ikke står seg noe bedre i mine øyne, og at jeg nekter å akseptere den utbytting de står for, under dekke av å representere et mindre onde. Disse menneskene fortjener bedre enn et «mindre» onde, eller et «i verste fall». De trenger virkelige løsninger, virkelig fornyelse, og med det mener jeg en fornyelse som er hel og full og villet og ikke en som er ufullstendig og påtvunget. Og jeg tror at ved å anlegge et annet syn på identitetsbegrepet, kan man trekke opp en vei til menneskelig frihet som ikke ender blindt.

Jeg vil avslutte denne digresjonen, og vende tilbake til det som «ligger i tiden», i det jeg hevder at selv som religionenes framgang til dels skyldes kommunismens oppløsning, til dels med den blindveien som flere av den tredje verdens samfunn har slått inn på, og også til dels den vestlige verdens krise, så kan vi ikke forklare den styrke eller form den har antatt, uten å referere til den seneste tidens spektakulære utvikling på kommunikasjonsfronten, og til alt det vi vanligvis kaller internasjonlisering eller globalisering.

I en tekst utgitt i 1973 uttaler den britiske historikeren Arnold Toynbee at menneskehetens utvikling har skjedd i tre etapper. I første etappe, som tilsvarer den prehistoriske, var all kommunikasjon ekstremt langsom. Imidlertid var framgangen i viten og erkjennelser enda langsommere, slik at enhver nyhet hadde god tid til å gjøre seg kjent over hele verden før andre nyheter kom til. Dessuten sto

alle menneskelige samfunn omtrent på samme utviklingsstadium, og hadde en lang rekke felles karaktertrekk.

I den andre perioden skjedde framgangen i viten og erkjennelser hurtigere enn formidlingen av den, slik at hvert samfunn ble mer og mer differensiert på alle områder. Dette varte i flere årtusener, i det som vi kaller historisk tidsalder.

Og så, ganske nylig, begynte en tredje periode, nemlig vår egen, der erkjennelsesprosessen riktignok akselererer, men der kommunikasjonen av erkjennelsene går enda hurtigere, slik at alle menneskelige samfunn kommer til å bli mindre og mindre differensiert.

Vi kunne i det vide og brede diskutere gyldigheten av en slik teori, som jeg for øvrig har gjengitt svært skjematisk. Men jeg var ikke ute etter å sette i gang en diskusjon - jeg syntes bare det var en forførende og intellektuelt svært stimulerende beskrivelse av det vi ser finne sted rundt oss.

Det er klart at den altomfattende smeltingen av meninger og tanker, som bare vokser, og som ingen ser ut til å kunne kontrollere, i dypeste forstand vil medføre en endring på vår viten, våre overbevisninger og vår atferd. Og sett i historisk sammenheng, kommer det til å skje svært fort. Det er dessuten mulig at dette i like høy grad vil medføre en forandring av vårt selvilde, vårt syn på våre tilhørigheter og vår identitet. Skulle man våge seg en konklusjon med utgangspunkt i Toynbees hypotese, kunne man si at alt det de forskjellige samfunn gjennom århundrer har skapt for å markere hvor ulike de er, og for å trekke opp grenser mellom dem selv og de andre, kommer til å bli utsatt for et trykk for å redusere nettopp disse forskjellene,

og viske ut grensene.

Den enestående omveltningen som finner sted med så mye bulder, brak og lynild foran øynene på oss, og som bare går fortere og fortere, skaper også gnisninger. Selvfølgelig aksepterer vi det som gir oss tilgang til verden omkring oss, om det når er fordi det er fordelaktig eller fordi det er uunnngåelig. Men vi kan alle komme til å stritte imot hvis vi opplever at noe truer en vesentlig del av vår identitet, om det nå er vårt språk, vår religion, kulturelle symboler eller uavhengighet. Dessuten er vår tid preget av både harmoni og dissonans. Aldri har menneskene hatt så mye felles av både ting, erkjennelser, referanser, bilder, ord og hjelpemidler, men nettopp dette driver både den ene og den andre til ytterligere å understreke hvor forskjellig han er.

Det er mulig at det jeg nå har sagt kan sees med det blotte øyet. Det er ingen tvil om at den økende internasjonaliseringen framkaller en reaksjon i form av større behov for identitet. Dessuten et åndelig behov, på grunn av den eksistensielle angsten som følger med så voldsomme omveltninger. Og bare religiøse tilhørighet kan tilfredsstillere, eller i det minste søke å tilfredsstillere begge disse behovene.

Jeg bruker ordet «reaksjon». Det er viktig å presisere at ordet alene ikke kan forklare hele fenomenet. Selvfølgelig kan vi snakke om «reaksjon» i enhver betydning av ordet, når en gruppe mennesker som er skremt av omveltningene, søker tilflukt i sine verdier og i symbolene fra en gammel tradisjon. Men jeg tror at religionens oppsving snarere enn en enkel reaksjon er et forsøk på å skape en syntese mellom behovet for identitet og kravet til allmenngyldighet. Faktisk

framstår trossamfunnene som en slags globale stammer. Jeg sier «stammer» fordi det innebærer identitet, men også «global» fordi det kjekt overskrider grenser. Enkelte føler seg som verdensborgere når de bekjenner seg til en tro som overskrider deres nasjonale, etniske og sosiale tilhørighet. Således vil tilhørighet til et trossamfunn på en måte være den mest universelle og globale hevdelse av selvstendighet. Eller kanskje man burde si den mest håndgripelige, «naturlige» eller «rotfestede».

Hva den mest adekvate formulering nå enn kan være, er det viktig å konstatere at en religiøs tilhørighet, uansett ytringsform, i dag vil si noe annet og mer enn det å vende tilbake til noe som en gang var. Vi befinner oss ikke på begynnelsen av enkelt-nasjonenes tidsalder, men på slutten av den. Vi befinner oss heller ikke på begynnelsen av internasjonalismen, men på slutten av den også. Og opplevelsen av at ens religiøse tilhørighet er den viktigste kan heller viftes vekk med en arrogant håndbevegelse, eller som en historisk episode som snart vil være forbi. Et spørsmål trenger seg nemlig på: Hva kommer når den er forbi? Kommer det en ny nasjonenes tidsalder? Det tror jeg verken er sannsynlig eller ønskelig. Dessuten er følelsen av å tilhøre en felles «kirke» i dag den sikreste måten å sementere nasjonalismen på, selv den nasjonalismen som betrakter seg som verdslig. Dette stemmer for øvrig like godt for tyrkere som for russere, grekere, polakker, eller israelere, og for mange andre som helst ikke vil innrømme det.

Helsing for 50 år siden

Sauherad frivillige sykepleieforening

hadde årsmøte i kirken i vår. Formannen, Ingrid Ingebretsen, ledet og ønsket velkommen. Det var hyggelig at nesten alle som var til gudstjenesten, overvar årsmøtet. Årsberetning og regnskap ble lest opp og godkjent.

Styremedlem Aslaug Kaljord ble gjenvalgt, mens Olav Sundsvale nfrabad seg gjenvalg. I hans sted ble Einar Hustveit valgt. Gjenstående i styret er: Ingebjørg Heggna, Ingerid Ingebretsen samt de to selvskrevne medlemmer soknepresten og distriktslegen.

Formannen takket til slutt sokneprest Tomslannd, Olav Sundsvale n og Hans Jonsså som alle går ut av styret. Den siste har gjort frofast tjeneste som kassere i 12 år, men har nå bedt seg fri. Senere har styret hatt møte der Anne Stavens ble valgt til ny kassere og hun går dermed inn i styret som medlem.

Videre ble det besluttet å forhøye medlemskontingenten fra 5 til 10 kroner pr. år fra 1. januar 1969. En ber tillitskvinnene merke seg dette.

Med hilsen
FOR STYRET,
Ingerid Ingebretsen.

Ungdomsnemnd for Nes menighet.

Menighetsrådet i Nes har oppnevnt medlemmer til ei ungdomsnemnd for menigheten. Disse er med:

Diakon Kaare Hauge (fra men. rådet), formann.
Lærer Arne Svartdal, sekretær.
Lærer Reidun Haugen.
Lærer Tone Høibø.
Tekniker Eilef Bergan.

Nemndas oppgave blir både å være bindeledd mellom de forskjellige barne- og ungdomsforeninger i menigheten, og å ha øye for nye tiltak for å fremme menighetslivet blant barn og unge.

Nemnda har alt hatt sitt første møte og likeså et møte sammen med styret for ungdomslaget «Vår»

K. Hauge.

HVOR ER DETTE?

Rett svar på side 461

SMS-varsel

Kirkekontoret i Sauherad har en ordning med å sende ut SMS-varsel om gudstjenester, møter, konserter osv.

Ønsker du å stå på den lista kan du sende en SMS til 932 85 202. Skriv Gudstjenestevarsel, og navnet ditt.

Holtanklinikken AS

Folkestadvegen 12, 3802 Bø

Tannleger - Tannpleiere - Spesialister

- Generell tannbehandling og avansert kirurgi
- Spesialistteam i tannkjøtt sykdommer
- Tannimplantat og implantatprotetikk utføres med stønad fra HELFO
- Ingen henvisning for å komme til spesialister

Tlf: 35 06 10 50

Min salme

Valgt av Turid Hagtvedt Holte

Kjærlighet fra Gud

(Norsk Salmebok (2013) nr. 651)

Tekst: J.N.L. Schjørring (1854)

Melodi: H.S.Thompson (1852)

Jeg kan ikke huske i hvilken forbindelse jeg første gang hørte salmen, men den har fulgt meg gjennom livet. Den har kommet for meg når det har vært tungt å være til, og når alt glir lett og greit. En trøst i hverdagen. Jeg sang den mye for ungene da de var små, som en av godnatta-sangene. Det ga oss noen morsomme samtaler om edelstener, dype grunner og yndige bruder. Teksten er jo litt gammeldags, men for meg var kjærlighetsbudskapet viktig å formidle videre.

Jeg vokste opp i ett kristen hjem som var trygt og godt, med mye varme og kjærlighet. Mine foreldre var medlem i «Den gamle Jarlsberg-ske indremisjonen», der det ble sunget mange og lange salmer av Brorson og andre diktere. Salmene var tunge å synges, og de skulle synges langsomt, slik at man kunne tenke over teksten. Til sammenligning ble

Turid Hagtvedt Holte bor på Stranna og arbeider på apotek.

salmen Kjærlighet fra Gud en «lettveker» for dem, og ble aldri sunget i Bedehuset kan jeg tro. Men far likte denne salmen, og sang denne og andre «lettvektere» innimellom.

GAVER TIL HELSING

Gaver kan nå Vipps direkte til Helsing.

Søk opp: Helsing eller # 97925

For meg er melodien god og lett å synge. Innholdet i salmen uttrykker essensen av hva jeg tror på, nemlig kjærligheten fra Gud. Den gjør meg takknemlig over hva livet har gitt meg

2 Kjærlighet fra Gud
som en yndig brud
kommer smykket til oss ned.
Lukk kun opp din favn,
kom i Jesu navn,
himlen bringer den jo med.

3 Kjærlighet fra Gud
er det store bud,
er det eneste jeg vet.
Bli i kjærlighet,
og du har Guds fred,
for Gud selv er kjærlighet.

Nå kan du «vippse» dagens kollekt

Med betalingsappen Vipps kan du nå gje kollekt og pengar til menighetsarbeidet. Du treng ein smarttelefon for å laste ned denne «app'en». Når du skal overføre pengar til oss søker du opp «Sauherad og Nes sokn». Skriv inn eit beløp og kva betalinga gjelder- og vipps så er pengane overført. Trygt og enkelt.

Du kan også bruke kontanter, bankkort og overføring til konto, 2675.20.38421

FORMIDDAGSTREFF på Nes menighetshus

På alle Formiddagstreff er det god servering,
og god tid til å prate med hverandre.

Noen ganger er det åresalg, andre ganger kollekt.

Behov for skyss kan ringes til Nes menighetshus (tlf. 35 95 52 34)
fra kl. 09.30 på treffdagen.

Tirsdag 11. september 2018
kl. 11.00 – 13.00

VI SYNGER FRA MATS BERG

Sangprogram med Jorid Vale og Bruno Hageman.
Åresalg.

Jorid Vale

Bruno Hagemann

Tirsdag 25. september 2018
kl. 11.00 – 13.00

DET KOM EIN GUT OR VINJE GREND

I år er det 200 år siden Aasmund Olavsson Vinje ble født. Olav Nordstoga forteller om dikteren. Ellen Bojer Nordstoga synger tekster av Vinje.

Aasmund Olavsson Vinje

Olav Nordstoga og
Ellen Bojer Nordstoga

Tirsdag 9. oktober 2018 kl. 11.00 – 13.00

MED VANDRERSTAV

Tor Reinsnos forteller om det å være pilegrim.
Åresalg.

Tor Reinsnos

Tirsdag 23. oktober 2018 kl. 11.00 – 13.00

HAR MISJON GÅTT UT PÅ DATO?

Tor Berger Jørgensen har vært misjonsprest i Japan, generalsekretær i NMS og biskop i Sør-Hålogaland. I samarbeid med menighetens misjonsutvalg. Kollekt til menighetens misjonsprosjekt i Bangkok i Thailand.

Tor Berger Jørgensen

Sommertur

Tirsdag 12. juni arrangerte Formiddagstreffet på Nes menighetshus sin årlige sommertur, denne gangen til Rjukan og Hardangervidda nasjonalpark-senter. I busen med 52 seter var det ingen ledige plasser. Været spilte på lag. Maten smakte og stemninga var svært så god!

Kirkeverge Leif Kåre Manger tok imot de besøkende fra Sauherad i Rjukan kirke.

Ottar Lien fortalte om Rjukan kirke. Han har skrevet bok om kirka, og har stor kunnskap.

Første stopp: Rjukan kirke, med omvisning, formiddagsmat og andaktssamling.

Britt Elin Myrene er organist på Rjukan, men hun trakterer flere instrument enn orgelet.

Rjukan kirke har en lang og til tider dramatisk historien. Blant annet var det en stor brann i forbindelse med innspillingen av filmen «Helter fra Telemark» på 1960-tallet.

Forsamlingen utenfor Hardangervidda nasjonalparksenter.

Mye på Hardangervidda nasjonalparksenter dreier seg om villreinstammen på vidda. Dette var det nærmeste vi kom reinen.

Ingen kan klage på utsikten fra restauranten på Hardangervidda nasjonalparksenter!

Kjøttsuppa smakte!

Per Lykke er styreleder for Hardangervidda nasjonalparksenter og prosjektleder for senteret og utstillingen. Han fortalte om arbeidet ved senteret.

Eie Bergan var en av 52 sauheringer på sommertur med Formiddagstreffet til Rjukan og Hardangervidda.

JOKER NORDAGUTU

VELKOMMEN TIL EN TRIVELIG HANDEL HER HOS OSS.

Vi tilbyr utkjøring av varer

NETTHANDEL
nettbutikk.joker.no

Dere kan selvfølgelig også ringe oss, sende mail for bestilling av dagligvarer.

ÅPNINGSTIDER

Mandag-fredag: 09:00 – 20:00
Lørdag: 09:00 – 18:00
Søndag: 10:00 – 19:00

Nordagutuvegen 662
3820 NORDAGUTU
Tlf. 35 95 97 20

joker.nordagutu@joker.no

Hilsen fra ordføreren

At denne sommeren snart er over, er på en måte både positivt og negativt. Vi har hatt mange fantastiske dager med sol og bading, mens vi har vært engstelige for skogbranner og dyrevelferden. Det har derfor vært en sommer som vi sent vil glemme - på godt og vondt.

Som sauebonde har det vært utfordrende å sørge for nok fôr til vinteren, og vurderingene har variert fra å måtte slakte ned deler av besetningen, til å slutte helt med husdyrhold. Det er tunge dager for bøndene, ikke bare vi som driver med dyr, men også for dem som driver med korn, grønnsaker, frukt og bær. Til og med for skogsnaeringa, som har hatt gode tømmerpriser, har denne sommeren fått konsekvenser, da brannfaren i en lengre periode umuliggjorde drift i skogen. Det å se at avlingene tørker bort, dyra får skinnere og dårlige beiter, og at skogsområdene er knusktørre, medfører dårlig økonomi, og at livsgrunnlaget for primærnaeringene «tørker bort».

Jeg, som ordfører i Sauherad, er opptatt av god beredskap innenfor landbruket, for å være forberedt på virkningene som klimaendringene har på vår matproduksjon. I sommer har jeg derfor kontaktet både klimaforskere, Bondelaget, Småbrukarlaget, vassdragsregulanten og politikere for å diskutere og sette dette viktige tema på dagsordenen. Jeg har fått entydig positiv respons på mitt initiativ og vi møtes fredagen før Eplefesten. Dette blir mitt bidrag til å gjøre noe for å avhjelpe tunge tanker om situasjonen i sommer.

Sommer er også festivaltid og disse festivalene har opplevd rekorder med opplevelser og besøkende. Som campingturist har jeg opplevd hyggelige sammenkomster i forbindelse med festivalene i Seljord. I juni var det liv i Bø når barn og ungdom

fra hele landet samles til forskjellige cup-er og treningsleirer, og skifestivalen ble en suksess. Myllargutfestivalen på Akkerhaugen med Arve Tellefsen og Knut Buen ble en stor opplevelse for mange av oss. I august har det gått slag i slag med Notodden Bluesfestival, Telemarksfestivalen og Kartfestival som en fin avslutning på festivalsesongen.

Altså mange hyggelige ting å foreta seg i ferien for oss voksne, men hva med barna - hvordan har deres sommer fortonet seg? I min barndom var teltturene noe av det jeg ser tilbake på som sommerens høydepunkt. I år har mange forsøkt seg som teltturister for første gang. Jeg har observert et yrende liv med lek og moro for barna på campingplasser og turer i skog og mark sammen med familie og venner. Det har blitt mye sol og bading og flotte turer rundt i Telemark for min del - det har vært fantastisk å være turist og ferierende, noe også turistnaeringa i vår kommune har nytt godt av denne sommeren.

Nå nærmer høsten seg med kortere dager, mer innetid og hver og en må inn på mer «normale» sysler igjen. Høsten vil bli hektisk både for de ansatte i Bø og Sauherad kommune og oss politikere. I høst/vinter vil mange av tjenestene få klarhet i hvordan de blir organisert og lokalisert i Midt-Telemark kommune. Det er spennende tider som står foran oss. Arbeidet med å lage den nye samfunnsplanen er også godt i gang og her vil også arealstrategiene for Midt-Telemark kommune bli lagt. Det blir slik sett en krevende vinter fram til påsken 2019, da vi har som mål å være ferdige med mye av grunnlagsarbeidet, - for valgkampen settes i gang.

Med høstlig hilsen fra Mette ordfører

Aktivitetsplan for Bo- og Aktivitetssenter «STUGO» september 2018

- ***Andakt:** Torsdag 20. september kl. 11:15: Andakt med sang og musikk av diakon/prest og organist.
- ***Møtepunkt:** Tirsdag og torsdag fra kl. 10:30: Ta med deg det du måtte ønske - alt fra Nettbrett til strikketøy - Her skal det være rom for å gjøre det man vil. Fokus på det mentale og sosiale.
- ***Gla`trim:** Torsdag kl. 11:00-11:45: Bevegelsesglede - styrke og balanse - du kan være med uansett begrensninger. Lavterskeltilbud som gir energi og glede. Treningen ledes av aktivitetsleder.
- ***Trim med studenter fra BØ:** Mandag kl. 11:00-12:00 NB! Oppstart midten av september. -Lavterskel tilbud. Treningen blir tilpasset funksjonsnivået. Bevegelse, styrke og balanse i fokus.
- ***KaffeStugo:** Tirsdag, onsdag og fredag fra kl. 10:30: Her blir det salg av enten vafler, kake eller sveler og kaffe /te. Ta med deg venner og familie til en hyggelig kafebesøk på Stugo.
- ***Bingo:** Onsdag og fredag kl. 11:45: Tallspill - dette koster 10 kr pr brett, vi spiller tre omganger - her er det full fokus på å få en og to rekker - som gir gevinst.
- * **Senior Shop:** Tirsdag 18. september - Det blir salg av klær fra «Senior Shop» på Furuheim - Kom for å se, og prøve høstnyheten.
- ***Pensjonistforeningen:** Torsdag 20. september kl. 14:30. Her blir er aktivitet, sang og interessante forelesninger m.m , foreningen kommer en gang i mnd.
- * **«Eplefest på Stugo» av Bondevinnlaget:** Disse flotte damene kommer Torsdag 27. september kl. 16.00 for å servere nydelig eplekake - Alle eldre er velkomne !
- * **«Lyst på livet»:** Tirsdag 4. september kl. 10:30-13:30 blir det informasjonsmøte om Lyst på livet - som er en livskafe hvor nye muligheter kan vokse frem. Fokus på å fremme livskvalitet gjennom å påvirke vaner og mønstre. Viktige temaer: Sikkerhet, trygghet, sosialt nettverk, kosthold og fysisk aktivitet. Dette tiltaket er også gratis, og er for eldre over 65 år. Ta kontakt med Aktivitetsleder hvis du ønsker å være med på denne gruppen. Aktiviteten ledes av Sirkelleder og Aktivitetsleder samt eksterne foredragsholdere. Støttes av Helsedirektoratet.

Spørsmål om de ulike aktivitetstilbudene? Ta kontakt med Merete P Schei Aktivitetsleder ved Furuheim Bo- og Aktivitetssenter «Stugo»

Nordagutu Sambruksanlegg

Hvis du ønsker å leie Nordagutu Sambruksanlegg til selskaper, møter eller lignende, ta kontakt med: Malin Gampedalen, tlf. 480 83 346
Tor Moen, tlf. 476 72 067

Leiepriser:

- Sal, vestibyle og kjøkken: **kr. 1.500,-** med vask
- Vestibyle, møterom og kjøkken: **kr. 450,-** med vask

Konfirmantleir på Gjennestad 25. – 30 juni 2018

Ønsket og elsket

Alle de 21 konfirmantene kommende vinter i Sauherad og Nes var med på konfirmantleiren på Gjennestad videregående skole i Stokke i Vestfold i slutten av juni. Men de var ikke alene! Vel 200 konfirmanter fra Tokke, Vinje, Kviteseid, Hjartdal og Notodden fylte den tidligere gartnerskolen med mye liv og noe røre.

Konfirmantene fra Sauherad og Nes samlet til leir på Gjennestad videregående skole i Stokke i Vestfold. De to konfirmantene til høyre på bildet er fra Bø.

Ungdomsprest Petter Jakobsen fra Seljord var leirsjef. Det er nok mye man kan bekymres seg for når man skal lede en ukes leir med rundt 200 konfirmanter og nærmere 100 ledere og hjelpeledere.

Prest Anne-Inger har samlet Sauherad-gruppa for å dele ut Bibler.

Når så mange konfirmanter skal være sammen på leir er det nødvendig å leve tett på hverandre.

En konfirmantleir skaper tette bånd mellom mennesker.

Melsomvik er ikke langt fra Stokke. Der er ei flott badestrand med stupetårn. Her er det Kenneth som kaster seg ut i vill ferd mot havoverflata.

Kubb er en av mange aktiviteter på konfirmantleiren. Her er Sofia (t.v.), Tilde og Ovida fullt konsentrert om oppgaven.

Konfirmantleiren på Gjennestad er leir for flere menigheter i Øvre-Telemark prosti. Her er alle hovedlederne på ett Brett. Fra venstre Rune Lia (Hjartdal), Anne Berit Sunde (Notodden), Møyfrid Lunde (Kviteseid), Birgitte Nøddland Danielsen (Kviteseid), Liv Espeland Jettestuen (Notodden), Tor Eivind Erikstein (Tokke og Vinje), Ruth Miriam Kolstad Varhaug (Tokke og Vinje), Anne-Inger Lunner (Sauherad og Nes) og Petter Jakobsen (Seljord). I august gjennomføres en ny leir for resten av menighetene i prostiet.

Sang var et viktig innslag på alle fellessamlingene. Her er det en sang som oppfordrer til Walking in the light of God.

Leirsjef Petter trakterte bassen, men også gitar og slagverk.

Mange ville være med i forsangerkoret når leirsangen skulle synges.

Lene hadde to undervisningsbolker, om menneskesyn og om selvbilde.

Bjørn Nome, prest i Tokke og Vinje, hadde undervisningen om Jesus, Han brukte mange av konfirmantene som hjelpere. Her er det Josef og Maria som sitter i stallen i Betlehem.

Jesus red inn i Jerusalem på et esel.

Møyfrid Lunde underviste om oppstandelsen, her i rollen som en av kvinnene som kom til den tomme grava.

Ivar Solbu underviste om sorg, død og håp.

Hver kveld var det skumringsstund, en rolig samling rundt tente lys.

Konfirmantleiren ble avsluttet med nattverd-gudstjeneste ledet av Tor Eivind Erikstein og Anne-Inger Lunner.

To kvelder var det underholdning. Her er det en meget fantasifull moteoppvisning.

Fredagskvelden var det «Åpen scene». Ole Martin fra Sauherad stilte opp som standup-artist.

Hver dag kunne man sende inn bilder til fotokonkurransen. Elin var den stolte vinneren en av dagene.

Blir man tatt til fange under KonfKampen kan man få mange sære oppgaver, blant annet trappevask med tannbørste.

Maten på Gjennestad er helt fantastisk, velsmakende og nydelig presentert. Kjøkkengjengen gjør en strålende innsats.

Klar til KonfKamp. Her skal rødt lag forsvare sitt territorium.

Leirsjef Petter vet å sette pris på livets goder.

Det blir ganske mye oppvask når nærmere tre hundre mennesker skal spise. Her er pappa Jan i full aktivitet.

En av leirens høydepunkter: Ragnar Nørsterud (t.h) fra Tuddal ble utfordret til å synge en sang. Han valgte sangen fra filmen Kamilla og tyven. Etter hvert fikk han støtte av flere ledere i en framføring som ville gjort Morken Harket misunnelig.

Klas fra Bø var helt klar i sin melding: trappevask med tannbørste var ikke det festligste han hadde vært med på!

Marita-stiftelsen arbeider for og blant og med mennesker med rus-problemer. Ole Martin fra Sauherad fikk svært god kontakt med Truls.

Dansende leirsjef Petter. Kanskje han feirer at snart er leiren slutt?

Hele leiren samlet.

3 konfirmanter

om konfirmantleiren på Gjennestad:

1. Hva var mest moro på leiren?
2. Hvilket av undervisningstemaene synes du var mest interessant?
3. Hvilken mat var best? Var det noe du ikke likte?
4. Fikk du noen nye venner? Hvor kom de fra?
5. Hva synes du om Gjennestad?

Kathrine:

1. Det som var mest gøy var Den kule kiosken, komf.kampen/Challenge, fritiden og underholdningen
2. Jeg husker ikke alle undervisningstemaene, men tror det var den med oppstandelsen!
3. Den beste maten var tacoen, det jeg likte minst var kebab og fish'n chips
4. Jeg fikk noen nye venner fra Gransherad, Sauland og flere av de som var på gruppa mi.
5. Det stedet vi var på var superkoselig og man ble glad av å være der, for det var så mange fine blomster.

Paw Ner Moo:

1. Det jeg likte best på leiren var gruppesamlingene.
2. Jeg synes menneskesyn og selvilde med Lene var et interessant tema.
3. Jeg synes taco var best, i motsetning til potetstappe og pølse.
4. Jeg fikk mange nye venner som blant annet er fra Notodden, Seljord, Hjartdal, Vinje og Kviteseid.
5. Jeg synes det var et utrolig fint sted, det var mange aktiviteter og ting vi kunne gjøre der.

Sondre:

1. Være med venner
2. Gud, Jesus og Den hellige ånd
3. Taco
4. Nei
5. En flott plass

KONFIRMANTER 2018 – 2019

Foran fra venstre: Sokneprest Anne-Inger Lunner, Håkon Høgetveit Haugen, Henrik Aari Søndre Askild Langkaas, Kenneth André Neve Haugen og Erik Flåtin Orekaasa.

Bak: Erlend Haugerud, Maria Ovidia Gulla, Elin Nordskog Rønningen, Terese Svalebjørg Sofia Ingebretsen, Tilde Grendal Holmvik og Ole Martin Hagen Søhol.

Halvor Darrud, Jonas Odden Kåsin og Paw Ner Moo Naing er også konfirmanter, men var

RIV UT

3800 Bø - Tlf. 35 95 02 12

Alt
i sport og friluftsutstyr
for liten og stor

BRUKÅS SPORT A/S

Midt i Bøgata – 35 95 06 17

www.brukaas.sport.no

Nes Menighetshus

Holmenvegen 46, 3810 Gvarv

Bankgiro 2675. 65. 16441

Postgiro 3 88 02 91

LEIGE AV HUSET:

Kontakt kyrkjekontoret

Tlf: 35 10 11 20

E-post: utleige@nesmenighetshus.no

Gvarv Bakeri

Telefon 35 95 53 21

**Holtskog Nyhuus
Design Ans**

Banner • brosjyrer
logoer • grafiske profiler
roll up • skilt • stempler
trykksaker • websider

Nyhusvegen 9, 3810 Gvarv

Tlf. 4040 4787

post@holtskog-nyhuus.no

www.holtskog-nyhuus.no

akademika

Bøker er den beste gaven!

Bøgata 52 - 3800 Bø

Tlf: 35 06 00 80

e-post: m-tbopas@online.no

KAASA MASKIN AS

Aut. maskinentreprenør
3810 Gvarv

Tlf. 35 95 51 18 - 915 18 588

Menighetsbladet HELSING til Sauherad og Nes
Kirkekontoret
Postboks 4
3834 Gvarv
Kt.nr. 2675 51 18949

Høstgaven 2018

(vedlegg til Helsing 6/18)

Tusen takk til alle som sender penger til Helsing!

Men nå er kassa tom! Den trenger skikkelig påfyll!

Både fra enkeltpersoner, og fra lag og organisasjoner.

Penger kan sendes på denne giroen,

eller på **VIPPS** direkte til Helsing ved å søke opp Helsing eller #97925

Helsing har to inntektskilder: gaver og annonser. Utgiftene er også vesentlig to: trykking og distribusjon. Trykkingen skjer på Caspersens Trykkeri på Vikersund, og Lions Club Sauherad distribuerer på en utmerket måte bladet til alle husstander i kommunen. Ca. 400 utflyttede Sauheringer får bladet i Posten.

Send oss penger, så kan vi lage et godt og les-verdig Helsing også i framtida!

Sauherad i august 2018

Med hilsen

Ivar Solbu
redaktør

Kvittering

Innbetalt til konto

2675 51 18949

Beløp

Betalerens kontonummer

Blankettnummer

6353512562

Betalingsinformasjon

GIRO

Betalings-
frist

Høstgaven 2018

(Vedlegg til Helsing 6/18)

Underskrift ved girering

Betalt av

Betalt til

HELSING

Kirkekontoret

Postboks 4

3834 Gvarv

Belast
konto

Kvittering
tilbake

Kundeidentifikasjon (KID)

Kroner

Øre

Til konto

Blankettnummer

< > 2675 51 18949 <6353512562>

GRENLAND FAMILIEKONTOR

Schweigaardsgt. 11, 3717 Skien

Åpningstid: kl. 08.00 – 15.00, mandag til fredag

Telefonvakt kl. 10.00 – 14.00 (onsdag kl. 10.00 – 11.30)

Telefon: 35 50 58 70

e-post: grenland.familiekontor@bufetat.no

Hjemmeside: www.familieliv.no

FAMILIEVERNKONTORET ØVRE-TELEMARK

Brøløsvegen 51, 3840 Seljord

Kontor i Seljord, Notodden og Rjukan

Timebestilling skjer til kontoret i Seljord hver dag mellom kl. 08.00 og 15.00.

Telefon: 35 06 88 50

e-post: familiekontoret.ovre.telemark@bufetat.no

Hjemmeside: www.vestfam.no

Klinikk
ANGELICA
SINENSIS

- Klassisk akupunktur
- Triggerpunktbehandling
- IMS (Intramuskulær stimulering)

MEMBER AV
● AKUPUNKTURFORENINGEN
www.akupunktur.no

Bøgata 28, 3800 Bø // Tlf. 473 96 166

Bø kino viser
film hver dag
i Gullbring
kulturanlegg
i Bø.

Sjekk programmet på

www.bokino.no

Se programmet og
kjøp billetter på din
smart-telefon. Last
ned appen eBillett

fra Apple Store eller
Google Play.

Lik oss på Facebook og få
med deg alt som skjer!
Meld deg på nyhetsbrev
på våre nettsider.

nes, Kristoffer Oredalen Syvørtsen, Olve Mælen Oskarsen, Sasja Avedisian,
Slokvik, Kristine Ødegården Vegheim, Hedda Tresland, Kathrine Røyneberg,
ikke til stede da bildet ble tatt.

NORSK EPLEFEST

Gvarv, lørdag 29. sept. 2018

MARKEDSDAG KL 10 – 16.30

Offisiell åpning kl. 12: Kulturprogram, Årets Gulleplevinner, Avduking av årets epletavle, Ungdommens kulturpris. Årets eplefestkunstner, Christopher Rådlund, i Galleri Nyhuus.

Foto: Bildetofbilder, K.S. Pedersen, Ivar Solbu, Live Skjines

Inngang kr. 100,- For alle med studentbevis kr 50,- Barn under 15 år gratis. Inngangsbilletten blir med i trekning på kunstverk og eplekasser.

Hovedsponsor:

NORSK EPLEFEST AS
tlf. 913 48 216 • post@eplefest.no

www.eplefest.no

FRUKTBYGGDA.NO

EPLET

Adam, mitt eple smaker
så godt.
Kom, ta en bit av min
epleskrott.
Vær ikke redd for
syndefullt slarv.
Dette eplet kommer fra
Gvarv.

Om eplet hører vi
mange ganger
At det bør komme fra
Hardanger,
men Telemark vet jo å
overraske
og seirer stort med
«Eple på FLASKE».

Gode epler har fristet
mang en,
men vi tar avstand fra
«EpleSlangen».

Johnny Brudvik

EVENTYRMØST

Vant 1. og 2. premie
i NM 2016

Åpent etter kl. 17.00

Velkommen innom!

Karine & Anders
Nyhusvingen 28, Tlf. 909 40 728

Velkommen!

PILGRIMSVANDRING

EVJU BYGDETUN – NES KYRKJE

2. SEPTEMBER KL. 11.00

Vi vil gjerne invitere alle som går i **6. og 7. klasse**, og som bur i Sauherad eller Bø, til å bli med på ei pilgrimsvandring frå **Evju bygdetun** til **Nes kyrkje**.

Du treng ikkje være veldig sprek for å delta, pilgrimsvandring handlar ikkje om det. Vi skal ha 7 stopp på vandringa, nokre lange og nokre korte.

Langs vandringsruta kjem det til å skje mange ting.

Vi skal bl.a. **grille pølser, spikke vandringsstavar, spise sjokolade** og lese **meldingar** til pilgrimane. Når vi kjem fram blir det **bollar og saft**. Vi avsluttar med **gudsteneste** i Nes kyrkje kl. 16.00 der det bl.a blir utdeling av **pilgrimsbevis** og **bok** til deltakarane. Der er også foreldre og andre velkomne til å delta.

Meld deg på og møt opp på Evju bygdetun kl. 11.00. Avtal gjerne samkjøring.

Ta på: Klede og gode sko tilpassa vær og temperatur, samt ein liten sekk.

Vi ordnar mat og drikke. Si frå om allergiar og andre behov ved påmelding. Vi må også å få informasjon viss det trengst anna tilrettelegging eller er andre hensyn å ta.

Arrangør: Sauherad og Nes kyrkjelyd, Bø kyrkjelyd

Kl. 11.00
Frammøte på Evju

Kl. 15.30
Ankomst Nes kyrkje

Saft og bollar på
kyrkjebakken

kl. 16.00
Gudsteneste med utdeling
av pilgrimsbevis og bok.

Alle er velkomne!

Kl. 17.00
Slutt

Påmelding til

Anne Gjøre
anne@sauherad.kyrkja.no
92243880

eller til

Signe Vreim Østtveit
signe@bokyrkje.no
97182146

innan onsdag
29. august

Nes kyrkje lørdag 29. september 2018 kl. 09.30

MUSIKK OG LYRIKK

Det har blitt en tradisjon med en kort samling i Nes kyrkje på markedsdagen til Norsk Eplefest.

- Johannes Sundsvaen – hardingfele
- Bruno Hageman – orgel
- Ivar Solbu – diktlesing

Etter samlinga kan de som ønsker det delta i Eplevandringa gjennom frukthager fra Nes kyrkje til Gvarv. Det er mulighet for transport til Nes kyrkje fra Sagavoll kl. 09.15.

Kom meg i hug

Kom meg i hug
seier me med våre hender
formar me i leir
byggjer me i tre
Kom meg i hug sukker kyrkjene
forkynner ein skapar her nede
ein å tilbe i si ro
Stein ropar om form
skjer meg ut av mitt steinfoster

Kom meg i hug
tenkjer mor når ho
slepper sine barn ut or reiret
Kom meg i hug
seier me framfor avgjerd
me frykter
Tenk dei gode tankane
du har for meg
Dei gode tankane
ber meg

Kom meg i hug
når du kjem i ditt rike
sa ein av dei tri krossfeste
Han som sa:
I dag skal du
vere med meg i paradiset
kviskrar i våre hjarte
bankar oss til

Liv Holtskog
i diktsamlinga *Menneskebildet* (1981)

Velkommen til Nes kyrkje søndag 9. september kl. 18.00

Georg O. Pøyhønen fra Ibsenforbundet forteller om:

«Peer Gynt i bygde-Telemark»

Fiolinist Wiggo Dahl: Ole Bull toner
Spelemann Ottar Kåsa: Myllargutspel
Konferansier Erik Gjestvang

Parolen i det europeiske kulturarvåret 2018 er: *Typisk norsk – ikke bare norsk*
Hva er her mer norsk enn Peer Gynt?

Kom å hør!
kr. 250,- (Bankterminal)

Omtale:

Kulturminnearrangementet 9. september i Nes kyrkje er registret blant over 200 andre, i Norges Kulturvernforbund. Peer Gynt har linjer som viser til miljø og scener, navn på personer og steder fra Midt-Telemark, spesielt fra Sauherad og Lunde med «Prestens tale», sesjonen i Lunde og med «Knappestøperen» på Holtan og Myllarguten på Hørte.

Den lokalhistoriske tilknytning har engasjert Kulturvernforbundet som har anbefalt arrangørene å beskrive denne historien og å sende den til «European Heritage Stories» med søknad om gevinst. Med engelsk oversettelse og i fargerikt bygdespråk oversatt av Kristian Ihle Hanto, ble historien og søknad sendt 20. mai.

Det Europeiske Kulturarvåret ble igangsatt i Milano 7. desember 2017. Alliansen i Norge er:

Arkivverket, Kulturrådet, Nasjonalbiblioteket, Riksantikvaren og Norges Kulturvernforbund.

Så, nå blir den lokale Peer Gynt kjent i det europeiske kulturmarked!

Ragnhild Hagen

Korps

Musikantene i Gvarv skolekorps setter pris på at Gvarv Bakeri sponser dem med boller og kaker til hver øvelse. Som synlig, og hørlig, bevis på sin takknemlighet holdt den spontan konsert utenfor bakeriet.

Skaperverkets dag

Årets Skaperverkets Dag ble arrangert ved Holtan Damtjønn i Skåråfjell søndag 3. juni, med gudstjeneste og nistekuro. Det var en av mange dager denne sommeren da det har vært best å trekke inn i skyggen.

-Jeg greide det!!!!

Svanstul-løpet

Noen mener det er for lite sport i Helsing. Det skal vi bøte litt på denne gangen.

Sokneprest Anne-Inger imponerte stort. Hun gjennomførte 10 km løp fra Svanstul til Nordagutu i fin stil på tida 1.13.54 og kom på 3. plass i 10 km trimklasse!

Totalt var det 140 som løp over fjellet. I tillegg var det 30 som deltok i «barneløpet». De sprang 3 eller 6 kilometer, og uten tidtaking.

Kirkens SOS er landets største krisetjeneste

Utvikling i medmenneskelighet

Kirkens SOS i Telemark har sitt hovedkontor i Skien, men de har også et vaktrom i Midt-Telemark. Siden våren 2018 er dette vaktrommet lokalisert til kirkekontoret i underetasjen på Nes menighetshus. Med ujevne mellomrom sitt to personer på vakt for å ta imot telefoner fra mennesker som trenger noen å snakke med.

Men hver tredje henvendelse til Kirkens SOS blir ikke besvart, kapasiteten er for liten. Det trengs flere frivillige medarbeidere!

Det er tre måter å kontakte Kirkens SOS på: telefon, skrive SOS-melding eller kommunikasjon på chat. Uansett hvordan man henvender seg så foregår det anonymt. Det er flest mennesker over 30 år som ringer, likt fordelt på begge kjønn. Skriver man en SOS-melding så er man garantert svar innen 24 timer. Chat-tjenesten er en interaktiv tjeneste som først og fremst brukes av ungdom, og aller mest av jenter. At det er interaktivt betyr at man skriver meldinger og får svar umiddelbart, - en slags samtale som foregår skriftlig. Den som kontakter Kirkens SOS vet ikke hvilket av de 11 sentrene rundt om i landet som svarer, det er avhengig av hvor det for øyeblikket er ledige medarbeidere. På samme måte vet ikke medarbeiderne hvor henvendelsen kommer fra, alt er anonymt.

Samtidig som SOS i Telemark flytte vaktrommet i Midt-Telemark til kirkekontoret på Gvarv, fikk de også ny daglig leder. Eller retter sagt: de fikk Melle Aakenes tilbake som daglig leder, en stilling hun også har hatt tidligere. Helsing tok en samtale med henne og med Yngve Stokstad. Han har vært frivillig

Melle Aakenes er daglig leder for Kirkens SOS i Telemark, og Yngve Stokstad er frivillig medarbeider. -Vi trenger flere frivillige til denne viktige tjenester, sier de til Helsing.

medarbeider i fem år. Det første året var han telefonvakt, men nå svarer han på chat.

-Det hjelper å få fortelle om det man sliter med, sier daglig leder Melle, - det kan lette på trykket å få snakke om problemer og vanskeligheter. Våre frivillige medarbeidere er lyttende medmennesker som ønsker å skape en situasjon der det er

trygt å snakke, uansett på hvilken måte man ønsker å kommunisere. Vi kan ikke ordne opp i andre menneskers liv, men vi vet at det kan være livsviktig at noen er der som lytter, og som gjennom sin tilstedeværelse kan gi mot til å gå videre. En samtale med Kirkens SOS er en «her og nå» samtale, en samtale som ikke kan og skal følges opp.

-Å være på vakt for Kirkens SOS er å komme tett på livet, sier Yngve Stokstad. -Mange av samtalene på chat handler om alvorlige ting som spisevegring, selvskadning eller seksuelle overgrep. Ikke sjelden får vi høre tanker om å ta sitt eget liv.

-Telefonene handler mye om det samme, men også om ensomhet og sykdom, supplerer Melle. -Vi opplever at mange av innringerne uttrykker et slags siste rop om hjelp. Vår oppgave er i liten grad å gi råd, men heller det å være lyttende mennesker som har tid til å høre, og som gjennom åpne spørsmål kan hjelpe mennesker til å finne egne svar.

-Da jeg ble pensjonist for noen år siden bestemte jeg meg for at jeg ville gjøre en frivillig innsats. Men jeg ønsket at det var noe som skulle gi meg noe tilbake og som kunne utfordre meg. Jeg peilet meg fort inn på Kirkens SOS. Her opplever jeg at jeg får gjøre noe som betyr noe for andre mennesker, og som samtidig gir meg ny kunnskap som fører til refleksjon over livet. Jeg er utdannet ingeniør og har jobbet i næringslivet. Jeg har i stor grad forholdt meg til mennesker, men tjenesten i Kirkens SOS har gitt meg innsyn i mange forhold i samfunnet som jeg ikke kjente fra før. Som pensjonist trenger man å bli

utfordret, og for meg har det vært lærerikt å få være medarbeider i SOS-tjenesten. Det har også gjort at jeg har blitt mer direkte i samtale med mennesker, i nabolaget, på butikken og ellers, sier Yngve.

-Som frivillig medarbeider binder man seg til to vakter på fem timer hver måned. Det er standarden, men opplegget kan tilpasses den enkelte medarbeider. Opplegget er svært velorganisert, man får vaktlister for hvert kvartal. På forhånd kan man meldt inn om det er perioder som det ikke passer å ta vakter. Er man for eksempel bortreist en måned kan man ta igjen det forsømte i måneden etter.

På landsplan svarer Kirkens SOS på ca. 500 henvendelser hvert døgn, og er i så måte den klart største krisetelefonen i landet. -Vi har hatt stor pågang i hele sommer, og særlig på kveldstid er det mange som kontakter oss. Dessverre er det en god del som ikke kommer gjennom, det handler om kapasitet. Vi trenger flere frivillige, sier Melle. - Og nå starter vi nytt innføringskurs! Vi søker mennesker som vil gjøre en innsats, være til hjelp og som ønsker innsikt i livet. Hovedegenskapene vi søker er innlevelse, evne til å lytte og interesse for hvordan andre mennesker har det. Før man får starte på innføringskurset må alle gjennom et inntaksintervju.

Innføringskurset er på 30 timer, og dreier seg først og fremst om rolleforståelse og faglig refleksjon. Det er viktig at man er bevisst sin rolle som frivillig medarbeider. Det er lett å gå inn i en hjelpe-rolle, men gjennom våre «her og nå samtaler»

er lytting og de åpne spørsmål det viktigste. På kursene tar vi også opp spesifikke tema som sorg, overgrep av ulike slag, psykisk helse og utfordringer, og selvmordstanker.

-Kirkens SOS er en selvmordsforebyggende tjeneste, og da er det viktig at vi vet hva vi skal spørre etter og hvilke signaler vi skal høre etter. Det krever tid og erfaring å bli fortrolig med å være i det mørket som omgir tanken på å avslutte livet. Å være SOS-vakt er å tåle å følge mennesker også «ned i kjelleren», og å bli der en stund.

Kirkens SOS starter nytt innføringskurs på Nes menighetshus mandag 24. september. Dagen etter starter det også kurs i Skien. Kurset på Gvarv blir på kveldstid, mens i Skien vil det foregå på dagtid. Kursene går over ti samlinger. Etter endt kurs må man ha ti timer vakttjeneste under veiledning før man «slipper til» på egenhånd. For mer informasjon om kurset kan man gå inn på www.kirkens-sos.no/telemark.

-Vi treng folk av begge kjønn og alle aldre, men særlig ønsker vi oss flere menn. Det er lik fordeling mellom menn og kvinner som ringer oss, og da bør det gjenspeiles hos de

som svarer på telefonen.

-Det er viktig at man melder sin interesse så fort som mulig, slik at jeg kan ha en inntakssamtale med her enkelt før kurset starter, sier daglig leder Melle Aakenes. -De som vil være frivillige hos oss må være over 20 år, og de må kunne ta noen nattevakter av og til. Å være frivillig er også å bli en del av et miljø, - et fellesskap. Hvert år er det to fagdager og fire veiledningsdager som alle de frivillige deltar på. Veiledning skjer i grupper, men jeg gjennomfører også medarbeidersamtaler med hver enkelt medarbeider.

-Anonymitet er svært viktig for Kirkens SOS. Alle samtaler er anonyme, - for begge parter. Og alle medarbeiderne skriver under på taushetserklæring. Medarbeiderne har også rett til anonymitet. Det betyr at den enkelt selv avgjør om man vil fortelle at hun/han er medarbeider, men man forteller ikke noe om hvilke andre som gjør frivillig tjeneste.

-Ta kontakt, så kan vi ta en prat om en tjeneste som garantert vil utvikle deg som menneske, sier daglig leder i Kirkens SOS i Telemark Melle Aakenes.

-is-

Syria

Dette er en liten informasjon om Syria. Syria inneholder metal, olje, landbruk, turisme.

Av Izel Suliman

Metal: hoved-metall i Syria er jern, kobbe, aluminium og tinn. Syria er den sjette største eksportøren av metaller over hele verden.

Olje: Syria er på femtende plass i eksport olje og på første plass når det gjelder gass.

Landbruk; Syria viktigste landbruksprodukter er: Korn og belgfrukter som hvete, gul mais, linser, kikerter, sesam, bønner og bygg.

Frukt: aprikoser, kirsebær, fiken, druer, fersken, pære og sitrusfrukter (appelsin, sitron)

Grønnsaker: tomater, poteter, løk, vannmelon, rød og gul agurk (gresskar, agurk, squash), aubergine og pepper.

Andre viktige avlinger: bomull, oliven, pistasjnøtter, valnøtter, sukkerroer og tobakk.

Turismen i Syria er den av de viktigste kildene til nasjonal inntekt, og det syriske folket er vant til tilstedeværelsen av turister siden antikken. Karakteristisk for Syria er overflod av turistattraksjoner av alle slag. I fjellene er det skianlegg. I mange områder, i tillegg til feriestedene ved den syriske kysten, er det vakre steder der havet møter skogen som dekker kystfjell med et teppe av grønt, ispedd flotte innsjøer med nydelige strender på hver side.

Jeg har skrevet litt informasjon om Syria for da blir lette å forklare «hvorfor alle land vil ta en del fra Syria? Hvorfor betaler de masse penger for noen folk der? Hva er målet til USA, Saudi-Arabia,

Russland, Iran, Tyrkia, Qatar, Libanon (Hizbollah)»?!!!! Som dere vet at det er krig mellom Russland og USA, kanskje ikke direkte, men indirekte. De prøver å true hverandre, uten at de skal være direkte i kontakt, fordi de er rede fra hverandre.

Da startet krig i Syria og de fikk en mulighet for true hverandre. Russland vil ta olje i Syria, særlig når de visste at det er 15 oljebrønner i havet utenfor Syria, og har seks fra før. Russland ønsker å knytte Aruba gjennom Syria gjennom en direkte vei til Middelhavet. Det viktig for Russland, og det er viktig til USA. Derfor vil USA ta bønnene som er øst Syria, og dele oljebrønnene med Russland.

I forhold til Saudi-Arabia, Qatar og Tyrkia er det litt forskjellig fordi de fører krig mot Iran. For å si det enkelt: Iran støtter den frie syriske hæren og dermed støtter de Bashar al-Assad.

- Det er alltid folket som taper i en krig, gjennom sulten og nød. Det er mer enn fem millioner som er skadet eller mistet en del fra kroppen sin.
- Det er mer enn seks hundre tusen som blitt drept på denne krigen.
- Det er mer enn tre hundre tusen barn som har blitt uten familie.
- Det er mer enn ti millioner som er flyktninger i andre land.
- Folk som kommer fra Syria er det ikke bare tall som kommer her og der, er på tv eller i avisen. Hvis du tenker litt mer enn tall så vil du sikker forstå hvorfor er vi her.

TAKSERING

Tenker du på salg, kjøp eller refinansiering av eiendom?
Kontakt oss for en seriøs og rask levering.

Type eiendommer: Bolig, fritid, forretning, landbruk og tomter.

Kontor: 35 95 65 00 • Mobil 907 84 247 • E-post: oddvard@byggogtakst.no • Hjemmeside: www.byggogtakst.no

Izel avslutter som Helsing-medarbeider

Viktig å bruke tid sammen!

I nesten halvannet år har Izel Suliman jobbet med Helsing. Izel, som kom til Norge som flyktning fra Syria, har deltatt på introduksjonsprogram med tre dager i uka på skolen og to dager på språkarbeidsplass. Han valgte å ha språkarbeidsplass på kirkekontoret, for særlig å jobbe med Helsing.

Gjennom tiden som «journalist» har han presentert mange personer som har flyttet til Sauherad, han har skrevet om leksehjelp og Cafe Mama, og arrangement for barn og unge, og om mange andre ting.

-Gjennom denne tida har jeg blitt mye bedre i norsk. Nå forstår jeg mye, men det er fortsatt litt vanskelig å snakke og å skrive norsk. Men det går stadig bedre!

-Jeg synes det kan være litt vanskelig å forstå hvordan folk i Norge tenker. Det virker som om folk liker aller best å være alene. Jeg har blitt kjent med mange, men synes det er vanskelig å få venner slik jeg skulle ønske at vennskap var. Jeg tenker at det er viktig å bruke tid sammen, ikke bare at man hilser på hverandre på gata, eller er på trening sammen. Jeg ønsker å lære enda mer norsk, slik at jeg kan snakke med folk om alle ting, sier Izel i en avskjedsprat med Helsing. – Men for at jeg skal få med meg det som blir sagt er det viktig at folk ikke snakker så fort, og ikke så veldig mye dialekt.

-Jeg er fortsatt på introduksjonsprogram, men jeg prøver å finne meg en jobb. Finner jeg ikke det med det første så fortsetter jeg med intro-

duksjonsprogrammet og videre på videregående skole.

Vi takker Izel for innsatsen gjennom halvannet år!

-is-

Izel Suliman har hatt språkarbeidsplass på kirkekontoret, og har særlig jobbet med Helsing.

Sauherad og Nes pensjonistlaget informerer

Sauherad og Nes Pensjonistlag starter opp igjen med medlemsmøter på Furuheim bo- og aktivitetssenter torsdag 20. september. Så blir det faste møter hver tredje torsdag fram til jul.

På møtene blir det tradisjonelt opplegg med enkel servering, besøk av underholdere, nyttig informasjon og selvfølgelig åresalg.

På Furuheim er det åpent for alle som vil delta i aktiviteter.. Merete Pladsen Schei sørger for at det skjer noe hver dag i uka. Hun kan kontaktes på 901 56 021 eller gjennom kommunen.

Det er satt opp en ny **Sverigetur** den 31. oktober. Påmeldingsfrister er 17. oktober.

Mer informasjon om pensjonistlaget får du hos leder Mary Veamyhr, tlf. 408 70 216 eller sekretær Thorleif Søreid, tlf. 412 79 218.

Konsert på Sauherad bygdeheim

Alfred Gammelsæter (pianostemmeren) skal ha Griegkonsert Fredag 31. august kl. 17:30 på Bygdeheimen.

Du er velkommen til SUNDS BEDEHUS

Sangkveld

Fredag 14. september, andakt ved Marta Irene Eriksrød
Fredag 12 oktober,
Fredag 9. november
Fredag 7. desember, andakt ved Ivar Solbu

På sangkveldene er det andakt, mye sang og musikk, kaffe og kaker og åresalg.
Sangkveldene starter kl. 19.00.

Evangelievennene og Sunds Normisjon ønsker alle velkommen!

Korbesøk fra Minnesota

Siste helg i juli var Zion Lutheran Choir fra Anoka i Minnesota, USA, på besøk i Sauherad. Koret blir ledet av Roselyn Hanson Weber. Hun var tilsatt som kantor i Sauherad og Nes i perioden 2008 til 2011, og var da bosatt med familien sin på Gvarv. Nå ville hun vise fram Sauherad til sin amerikanske venner. Og hun hadde mye hun ville vise fram: Sauherad kirke, Nes kyrkje, Tinghaug, Patmos og Eøju, - og gjerne mye mer.

Etter omvising i Sauherad kirke var det stopp på Patmos. Kultursjef Hilda Sørum fortalte om skulpturene.

Skulpturen med motiv fra Nord-Norge vakte stor interesse.

Britta, Roselyns datter, og Peter forlovet seg da de hadde satt beina på norsk jord. Et flott par!

Hele USA-gjengen samlet på trappa ned til skulpturparken.

Lørdag ettermiddag var det konsert i Nes kyrkje. Kirka var fullsatt av tilhørere. Roselyn ga klart uttrykk for at det var godt å være tilbake i Sauherad.

Roselyn Hanson Weber hadde invitert lokale musikere til å være med på konserten: Jorid Vale, Johannes Sundsvaalen, Henrik Ødegaard og Hilda Sørum (bildet).

Søndag ettermiddag og kveld ble tilbrakt på Eøju Bygdetun. De aller fleste i gruppa fra USA hadde norske røtter, så på Eøju fikk de møte noe av det forfedre hadde reist fra. Her er det Mikkel Tin (t.v) som forteller om livet på en liten plass som Tangen under Eøju.

Søndag var Olsok-dagen, 29. juli, og gudstjenesten var på Tinghaug på Gvarv. Gudstjenesten ble gjennomført på både engelsk og nynorsk! Og koret fra Minnesota deltok med sang.

Etter omvisingen i flere av husa på Eøju var det musikk og dans på tunet.

Jorid Vale lokket folket inn til mat.

Skikkelig polonese hører med.

Rømmegraut, spekemat, flatbrød og lefse, - kan det bli norskere?

Om polonese er vanlig i USA vites ikke, men det skapte stor lykke på Eøju.

Det var olsok, og helt naturlig å besøke Osebergskipet Åsa som ligger ved Norsjø ferieland. Fra venstre: Tom, Jennie, Cathy og Tony.

Kjapp 90 år

Idrettslaget Kjapp fyller 90 år. Laget ble stiftet i 1928. Det blir arbeidet med å samle lagets historie fram til nå i ei bok. I den forbindelse vil bokkomiteen etterlyse bilder og annet interessant stoff som kan ligge ute blant folk. Historier og artige episoder er interessant å få med. Boka er tenkt ferdig om ett år. Kontakt Ole Thor, tlf. 452 08 993, e-post: o-tri@online.no

Jubileumsfesten er satt til lørdag 10. november. Sett av denne datoen. Vi kommer tilbake med nærmere informasjon.

TAKK

Tusen takk for minnegaven til menighetsbladet Helsing som ble gitt i forbindelse med gravferda til **Tone Røstad** i Sauherad kirke 14. juni 2018. Tusen takk!

Ivar Solbu
redaktør

TAKK

Tusen takk for minnegaven til menighetsbladet Helsing som ble gitt i forbindelse med gravferda til **Bjørg Braarud Flathus** i Sauherad kirke 15. august 2018. Tusen takk!

Ivar Solbu
redaktør

Redd Barna

Redd Barna er en rettighetsorganisasjon som har Barnekonvensjonen som rettesnor i alt sitt arbeid. Vi arbeider for en verden der alle barn skal få oppfylt sin rett til å overleve, lære og være trygge.

Redd Barna Sauherad er kanskje mest kjent for julemessa i november/desember. Vi bruker mye av vår kapasitet på å forberede dette, og så fort den ene er gjennomført, er vi i gang med å planlegge en ny.

Vi spør oss ofte sjøl hvor lenge vi klarer å få til ei ny julemesse. Men møte med mange positive mennesker og gode hjelpere gjør at vi satser på å sette i gang med ny planlegging. De mest aktive er 10–12 godt voksne damer, så vi ønsker oss flere, men er glad for alle gode støttespillere og hjelpere vi allerede har. Små ting kan for oss være en viktig støtte. Vi gjør mange andre ting enn å arrangere julemesse, og vi ser på muligheter for å samarbeide med andre lag og organisasjoner.

I forbindelse med Sauheraddagene hadde vi møte sammen med Sauherad Bygdekvinnelag om inkludering. Anne Vad fra Redd Barna Skien fortalte om «Kulturvenn.» Dette er et samarbeide mellom Redd Barna og Skien kommune og har vært svært meningsfylt og positivt.

Både Bygdekvinnelaget og Redd Barna er opptatt av at vi også i Sauherad skal lage gode møteplasser for bygdefolk og våre nye landsmenn.

Samarbeidet med skolen har alltid

vært positivt, og også i år blei Redd Barna invitert til skolen for å motta gave fra elevene på mellomtrinnet. De hadde tradisjonen tro samla inn penger på omvendt adventskalender før jul i 2017. De hadde samla inn 2636 kr til Redd Barnas arbeid. Flott at dette er noe de satser på år etter år. Pengene kommer fram, og skolebesøk i møte med positive og engasjerte barn og lærere, er noe av det hyggeligste oppdrag du kan få.

På markedsdagen på Sauherad dagene kunne vi også se jenter som ønsket å gjøre en innsats for Redd Barna. Det var Mari Norendal, Elisabeth Røyneberg og Veslemøy Kåsa som kunne tilby varer til salgs på et salgsbord i Gamlegata. Det var både ting de hadde laga og funnet hjemme eller fått. Deilige muffins og andre godsaker. De solgte for i alt 1255 kr på noen timer. Noe som kommer godt med i vårt arbeid. De fortjener en stor takk! På Ver-

dens flyktningsdag var vi sammen med andre lag og foreninger med å arrangere «Grønn integrering» på Evju Bygdetun. Flott å være med på noe som knytter folk sammen på tvers av organisasjoner og nasjonaliteter. Her var det deltakere fra Bø og Sauherad. Mange ungdommer med flyktningsbakgrunn var et positivt innslag. Abdullah Hameed var med oss i Redd Barna og satte i gang aktiviteter

Vi har medlemmer, men ikke egen Redd Barna gruppe på Notodden. I februar fikk vi invitasjon til å fortelle om Redd Barna på Kafe Opptur på Notodden. Det er alltid hyggelig å kunne fortelle om Redd

Barnas arbeid både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi er også i kontakt med kommunen for å gjøre Sauherad til en god kommune for barn.

Redd Barna Sauherad
v/Gunhild Kleven Ripegutu (leder)

Selskap og møtelokale på Gvarv

<p>Fødselsdagar for små og store Familieselskap og vennelag Klassetreff og samlingar Konfirmasjonsfest Minnesamvær Trivelege kurs og møtelokale for lag og næring.</p>	<p><i>Piano, lydanlegg for musikk, instrument og mikrofon, prosjektor, WiFi og lokal kafé i fyrste høgda. . . Leige med/utan matservering.</i> Kontakt Aslaug G Arnes 48185702</p>
--	--

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?

Ring eller skriv. Vi er her. Alltid. kirkens-sos.no

			SOS MELDING
SOS 22.40.00.40		SOS CHAT	

TUR TIL VALEBØ

«Den vakre bygda vendt mot Norsjø»

Tirsdag 18. september
Vi møter ved Valebø kirke kl. 1700

Valebø brygge

Valebø kirke

Sauherad Historielag ønsker velkommen til en interessant tur til Valebø.

Hallvard Lunde er guide. Han har forberedt et program for kvelden- inntil 3 timer.

Han vil fortelle om bygda. Her er mye interessant å høre om. (Valebø kirke, Russerleiren, ElgJohansen, brygga, jernbanen, steder og gardar mm). Det har alltid vært mye kontakt mellom Valebø og Sauherad.

De som er kjente, kan gjøre avtaler for å fylle opp bilene. Ellers kan vi møtes ved Joker, Nordagutu for kjøring kl 16:40.

Ta med mat og drikke. Vi avslutter ved brygga der vi hygger oss med medbrakt drikke og niste.

Ta kontakt med Ole Thor Ripegut tlf. 45208993 eller e-post: o-tri@online.no for påmelding.

ALLE VELKOMMEN TIL EN FLOTT TUR

Sauherad folkebibliotek

Nye åpningstider fra 20. august 2018

Tirsdag: kl. 13.00 – 19.00

Onsdag: Stengt

Torsdag: kl. 13.00 – 19.00

Midt-Telemark

soul children

soul kids

HEI! ☺

Nå er sommeren over og vi er klar for kor igjen. ☺
Midt-Telemark Soul Children blir til to kor fra høsten 2018. Dere som er fra 1. klasse og til og med 4. klasse skal være Soul Kids. Dere som er fra 5. klasse og oppover blir Soul Children. Øvelsen blir annenhver onsdag fra 18:00 til 19:30 på Nes Menighetshus på Gvarv for begge kor. Vi avslutter øvelsen med kveldsmat.

BARNEKORFESTIVALEN I KRAGERØ

Vi ønsker å fortsette tradisjonen med å reise til barnekorfestivalen i Kragerø i oktober. Fint om du kan tenke litt på om du har lyst å være med og melde fra til Martin Ytreland på tlf. 992 30 525 innen øvelsen 5. september. Sjekk ut www.bgf.no for mer info.

Første øvelse blir 5. september. Håper mange har lyst til å være med både av «gamle korister» og nye!

Håper vi sees. Hilsen lederne! ☺☺☺☺☺☺☺☺☺☺

Arrangement på Evju Bygdetun

Hausten 2018.

Mandag 3. september kl.19.00

Evju Bygdetun markerar det Europeiske Kulturåret 2018:»**Typisk Norsk - ikke bare Norsk**«. Foredrag ved Terje Gansum frå Vestfold; «Hvordan bruker vi fortiden».

Open utstilling: «Eg fant!» metalløskarfunn i Midt-Telemark.

Inngang kr.150,- Salg av kaffe og kaker. (vedlagt foto av kopiert korsforma fibula)

Matkurs på Evju Bygdetun.

Lag julematen sjølv! Kurs i laging av pinnekjøtt, fenalår og rull av villsau. To kurskveldar onsdag 24. oktober og onsdag 31.oktober kl.18.00 - 21.00

Deltakaravgift kr.1200,- som inkluderar eit slakt; så du får med deg to lår, to pinnesider og ein rull.

Maks 15 deltakarar, eventuelt fleire kurs ved interesse.

Bindande påmelding innan 1. oktober til Jan Olsen på sms 901 54 521

Sauherad kyrkje

Seroppgåve i historie 1959

Sauherad kyrkje, frå ho blei bygd kring 1100 fram til i dag.

Av Jon Ingebretsen

I Sauherad har det budd folk i 4-5000 år, men både segn og soge teier om det. Vi veit ikkje anna enn det overgrodde gravrøyser og haugar kviskrar.

Snorre Stulason, som levde for 7-800 år sidan, seier ein stad: «Kong Gudrød fekk ein son som han kalla Harald. Han blei send til oppfostring oppe i Grenland til Roe den kvite, ein lendmann.» Den øvste delen av det gamle Grenland var bygdene Heddal, Bø og Sauherad. Ved overgangen mellom desse bygdene ligg gardane Roe og Roheimom. Det er eit ope spørsmål, men mykje truleg, at det var her lendmannen Roe den kvite hadde heimen sin. Da var det her Harald Grenske, far til Olav Haraldson – den heilage – blei fostra. Snorre seier vidare at son til Roe heitte Rane, som såleis blei fosterbror til Harald. Han blei kalla «den vidfarne», og var ein av dei framste i kongens fylgje. Da kong Harald blei drepen, og dronninga hans fødde sonen Olav, fylgde Rane med henne til Ringerike og tok seg av oppfostringa av den seinare namngjetne kong Olav.

Dette er menn som levde i Sauherad på den tida kyrkja blei bygd. Gamle folk har elles ei segn i samband med kyrkja i Sauherad «Det var ein og mykje rik hovdingsom bygd Sauherad kyrkje. Han heitte Leiv Gulnås. Han hadde på ferdene sine råka Olav den heilage og blitt kristna». Gulnås er nå ein støl på fjellet mellom Bø og Sauherad, ikkje langt frå Roheimheia. Det er et spørsmål om denne segnfiguren, Gulnåshovdingen, er ei

Sauherad kyrkje sett frå sør.

forveksling med Rane på Roe.

Etter segna å døma var det strid om kor kyrkja skulle byggjast. Sume ville ha ho på Sundsmoen, eit stykke nord for Nordagutu stasjon, på austsida av Sauarelva, og andre meinte Sauarflåta, på vestsida av elva, der kyrkja no stend, var rette staden.

Segna seier at det endeleg blei bestemt at kyrkja skulle leggjast på Sundsmoen, som truleg har vore ein gamal, heidensk kultstad. Både reidskapen og ein del materialer var alt blitt teken til byggjetufta og reisinga av gudshuset kunne byrja kor tid det var. Då byggjemennene morgonen etter kom til staden, var reidskapen borte og ingenstads å finna. Dei fann han att på Sauarflåta, og soleis bar det til at blei reist der. Også her har det vore eit gamalt hovdingsete som har stade i samband med lennmannsete på Roe.

Dei sakkundige meiner at Sauherad kyrkje må vera bygd omkring 1100, kanskje noko før. Ho er soleis litt eldre enn Nes kyrkje. Steinene til kyrkja er, etter

segna å døma, tekne frå Brattningsborg, ein fjellhamar ovafor Sauarflåta. Dette er mykje rimeleg. Det var nemleg i si tid ein gamal bygdeborg der oppe på fjellet, som var ut av dei største byggverka opp i Grenland. Difor blei det frå sakkundig hald og frå bygdefolket rekna med at steinen har blitt teken i borga og ført den om lag fire kilometer lange vegen ned til Sauarflåta, der han blei nytta til å byggja kyrkja av. I Snorre sine soger om Roe den kvite, heiter det mellom anna at Brattningsborg låg i det gamle lendmannsområde.

Det er berre gråstein i kyrkja. Dei romanske rundbogane er sterktbygde med tung og heller klumpute stil. Dei er grovlagde og utan noko særs kunstarbeid. Slik som Bø kyrkje var opphavelig, er koret firkanta utan apsiring. Desse to kyrkjene er truleg bygd om lag samstunds.

Sauherad kyrkje er reist i tida mellom heidedom og kristendom, og er typisk misjonskyrkje. Ho har greidd å fylgja voksteren i bygda i 800 år. Medan alt anna som blei bygd for så lenge sidan er borte, stend kyrkja att. Det syner kor ster åndsmakta var hjå slektene som levde da, samstundes som det vitnar om stor dugleik i kyrkjebygging.

Menn med store tankar og varme hjarte har lagt planen til dette byggverket, og dei som reiste dei veldige gråsteinmurane må ha ått sterke armar og seig vilje. Ennå stend to gamle romanske portalar heilt urørde og like gode i kyrkja, medan den tredje korportalen er ein del forandra og inngangsportalen er ny. Sjølve murveggen har nok svikta litt ned gjennom tidene. Såleis har dei bllt stødde med nokre jarnband, men dei vitnar berre om at den gamle arven blei vyrdsla og verna om.

Sauherad kyrkje er vigd til S. Laurentius, ein romersk diakon som leid mar-

Frå koret i kyrkja.

tyrdøden i år 258. Han blei dyrka mykje som helgen her i norderlanda. Vigsla i Sauherad, eller Saudar som det heitte den gongen, var 8. august (årstallet er ukjend). Fram mellom heile mellomalderenog like inn i nyare tid, blei det på ein slik vigslingsdag halde festmesse kvart år. Denne messa fekk namnet Kyrmess. I den gamle kristenretten, som blei gjeven av Olav Haraldson og bisp Grimkjel, og vedteken fyrste gong på Mostratinget i 1016, heit det mellom anna at biskopen skulle syta for at det var prest til kvar kyrkje, og bondene skulle syta for å skaffa presten gard å leva av. Soleis hadde sikkert Sauherad og Nes kyrkjer kvar sin prest med prestegardar i bae bygdene lenge frametter, men etter Svartedauden blei Nes kyrkje anekskyrkje utan prestegard og eigen prest.

Dei einskilde prestane i den fyrste tid veit ein lite om. Fyrst i 1366 veit ein om ein prest i «Saudum» som heitte Øgmund Helgason, han var prest i Nes, og Mellom dei gardane som blei drevne av Sauheradpresten, var også prestegarden i Nes. Kring 1400 er nemnd ein prest som heitte Sira Halstein, og ein annan som heitte Thorer Ogmundson. I desse tidene

Brudestolen i Sauherad kyrkje.

var det prestane som laut hjelpa bøndene når noko skulle skrivast. Det er i slike brev ein nå kan finna namnet på prestane. Frå omkring 1422 finst det mange brev som er skrivne av Hjarande Tharaldson, prest i Sauherad. Mykje talar for at vore ein dugande mann, som var godt omtykt av embedsbrørne sine. Hjarande var prost og flutte seinare til Gjerpen. Etter han er nemnd Olav Eskildson, og i 1472 er Torstein Skjeldulfsson nemnd.

Den gamle kyrkja hadde ikkje tårn, men ei lita klokke som hekk oppe under sperreløftet. Den vesle klokka, som nå er matklokke på prestegarden og hekk på låvetaket, har sannsynlegvis vore kyrkjeklokke. Dei to store klokkene som nå er i Sauherad kyrkje, har årstallet 1441 innstøyppt i malmen. Det tyder på at det nett då blei bygd tårn på kyrkja. I meldinga frå synfaring ved kyrkja i 1739 stend det: «Ovenpaa, hvor taarnet er, befandtes 2 klokker, 1 ditto mindre». Medan klokkene i Nes kyrkje har sprukke og blitt omstøyppt fleire gonger og enda ikkje er eldre enn klokkene i Sauherad kyrkje, har dei sistnemnde halde seg heile og like gode i 513 år.

Det katolske inventaret i kyrkja i mellomalderen er lite kjend. I koret tende eit steinbord til alter, og elles var her to sto-

lar. Folket stod og lydde på messa nede i kyrkjeskipet. Ved inngangsdøra stod døypefonten. Blyglasa, som var små og smale, gjorde sitt til at det var mørkt i Kyrkja.

Så kom reformasjonen med nye tider og andre krav, men utstyret blei lenge verande som det var i kyrkja, som difor høvde dårleg for den lutherske gudstesta. Frå omkring 1600 blei det ført rekneskap ved kyrkja, og der er nemnd ymse arbeid som blei gjort med henne. Soleis blei det lagt golv og loft, galleri blei bygd og stolar sett inn, samstundes som døypefonten blei flutt opp i koret.

Ved den store brannen på Sauherad prestegard i 1657 fata det i kyrkjetaket og. Då strauk truleg det gamle inventaret i kyrkja med. Rekneskapen for Sauherad kyrkje frå året 1661 ser slik ut:

- Til en sølvdisk at bruge i sognebud 2 daler
- Forbrukt 6 tylfter bord til prædikestol og alter, derfor 4 daler 2 ort
- Kjøpt lim for 1 ort
- Kjøpt 500 spiger 1 daler 3 ort
- Forbrukt jern til cronen over prædikestolen 2 ort
- Hengsler og skote til døren samt arbeidsløn for jernet til cronen 1 daler 1 ort
- Snedkeren kost i 6 uker 12 daler
- Hans løn 21 daler
- Forbrukt til pulpituret 6 tylfter bord 4 daler 2 ort
- 200 spiger 2 ort
- Snedkeren til løn 18 daler
- Hus og kost 7 daler

Her ser ein at kyrkja dengongen har fått ny altertavle, ny preikestol med krone over og pulpitur, gallri. Altertavla er den som er i kyrkja nå. Preikestilen stod til 1830, då det blei gjort ein ny.

Den målinga som i det siste er avdekt på den gamle altertavla og i loftet og

Koret og altertavla.

på veggene i kyrkja syner etter dei sakkundiges uttalelsar at det er ein Lauritz Pettersen som sikkert i si tid har arbeidd i kyrkja. På loftet er funne ei mengd inventarrestar, so viser korleis utstyret i kyrkja var. Den driftige presten Henrik Povlson Posth, som var prest i Sauherad frå 1681 til 1720, har nok mykje av æra for det som blei gjort med kyrkja dengongen. Men før hans tid har det tydelegvis vore ein annan kunstnar å måla i kyrkja. Konservator Gerhard Gottaas fann nemleg ei mystisk figurmåling under målinga til Lauritz Pettersen. Det var store og små andlet, som liknar på både folk og dyr. Riksantikvaren meinte det måtte vera ei tolking av den demonverda som levde så sterkt i folkefantasiaen i det sekstende hundreåret. Truleg er det den vidløftige prestemannen herr Sterke-Jens (1621 – 1641) som hadde fått tak i denne underlege eventyrkunstnaren. Ein rekneskap for Sauherad frå 1711 syner at ein byggmeister, som heitte Hans Olsson, då la stein på kyrkjetaket.

Etter kongeleg resolusjon av 6. februar 1723 blei det halde auksjon over alle kyrkjene i Nedre Telemark, i alt 18

kyrkjer med tilhøyrande kyrkjegods. Då blei alt saman under eitt kjøpt av prost magister Peder Alstrup, sokneprest i Bamble, for 2625 riksdaler. Sauherad kyrkje var med i handelen. Skøytet, som kjøparen fekk er dagsett 3. januar 1724. Det var både på kyrkja og kyrkjegodset.

Lista over det kyrkjegodset som fylgde kyrkja i denne handelen, ser slik ut:

I Lofthus	8 meller
I Hemb søndre	3 meller
I Heggelandsbøen Gransh	3 meller
I Arud	2 meller
I Fladhus	2 meller
I Søilverud	2 meller
I Veium, nordre	2 meller
I Haugevig	1 melle
I Edingsaas	3 meller
I Dahle ødegaard	4 meller
I Nes i Nesherad	24 meller
I Søilverud i Nes ½ melle.	Dertil 18 kuer på leige, og tiend etter gjeldane reglar. I 1625 hadde kyrkja 42 kuer på leige.

Kring 1739 fanst dette inventaret i kyrkja:

1 skåp oppe i koret, 2 stolar for prest og klokkar, og 1 brudestol. Funten av tre,

Magnus Andreas Gjør, 1828-1839.

uthoggen og måla. På søndre sida i skipet, preikestol, og 11 stolar på nordsida, 13 stolar på galleriet. Dessutan ei lang liste over ornament, som ville føre for langt å ta med her.

Kyrkja var i og stand då prost Alstrup kjøpte ho. Det var stein på taket, og innvendig var det måla over alt og mykje nytt innbu. Men kyrkjegodset kom etter kvart på handel, så det blei fleire om å vareta vedlikehaldet.

Frå eit offentleg skjøn ved Sauherad kyrkje i 1739 er det skrivi: «På den østre side av alteret på venstre hånd fandtes en stor sprek lige frå loftet og ned til jorden, og lade sig se udvendig, fleire sprekker fandtes. Presten sa at det kunde være forbundet med livsfare at opholde sig i kirken, det må fryktes for mures fald, dersom det ikkje blir rettet på. Maling invendig på veggene meget fordunklet av støv. Gulvet i kirken befandtes hist og her brøstfeldig, nogle steder råddent. Ovenpå hvor tårnet er befandtes 2 klokker, 1 ditto mindre, stilsatsen god. Vinduerne i kirken pasable, nogle ruder mangler. Taget omkring tårnet forrådneth, mange tagsten avfaldet. Kirken behøver mange steder reparasjon serlig med murene, der allene efter rettens begreb ville bli meget store».

Sokneprest Grave seier i 1790 om kyrkja: «I 1781 var der lensmandsbetjening i anledning av en betydelig sprek i muren, og derfor blev kirken ikke allene laget under medbørlig reparasjon, men forøget med et betydelig stykke mur, så den nu er fullkommen stor og i god stand».

I 1801 skriv presten Grave til stiftsdireksjonen og seier at kyrkja treng til reparasjon. 12. februar 1808 sende biskopen eit rundskriv til alle sokneprestane med streng instruks om at prestane må sjå etter at kyrkjeieigarane held kyrkjene i forsvarlig stand, elles vil de bli dregne til ansvar. Dei private kyrkjeieigarane tok det etter dette ikkje så nøye med pliktene sine mot kyrkja.

Den reparasjonen og tilbygget som sokneprest Grave skreiv om i 1790 stod «kirkeherren» Ole Olsen Hegna for. Ole Hegna var kyrkjeieigar til 1811, då selde han «Saufde hovedkirke med alle til samme fra Arilds tid henhørende og tilligende heligheter hvoriblandt jordegodse ---- til Ole Halvorsen Kløver og arvinger for 1050 riksdaler».

Den nye kyrkjeiegaren sette i gang arbeid i kyrkja, som då trong reparasjon, men det heiter at han «traff på et meget uheldig subiecht så han satte til en betydelig pengesum til ingen nytte». Stiftsdireksjonen kravde til slutt offentlig skjøn over kyrkja i 1824. Skjønsmennene kom til at det måtte kostas på 900 spesidaler for å få kyrkja i god stand. Ole Klevar, som hadde stor skuld og ikkje kunne greie slik ein kostnad, tilbaud «almuen» kyrkja som ho var med kyrkjegodset og andre inntekter vederlagsfritt. Kyrkja var heilt falleferdig og ingen avgjerd blei teken før Ole Klevar døyde i oktober 1825.

I skifteprotokollen frå skifte på Klevar 18. april 1825 kan ein sjå at skifteretten lyste kyrkja ut på auksjon. Sjølv om kyrkja blei utropa tri gonger, kom det

Hovedbygningen på prestegården.

ikkje noko bod. I skifteprotokollen send det: «I møte på lensmandsgården Søegården torsdag 22. nov. 1826 erkjendte prestegjeldets lensmand at de flere tilstedeværende at Saufde almue at denne almue af Boet har modtaget Saufde Hovedkirke». Det blei framlagt ei slik erklæring: «At almuen mod at erholde kirken til eiendom, og mod at fritages for at erstatte allerede anvendte bekostninger og udgifter med de hidtil afholdte forretninger, er villig til at modtage kirken i dens nuværende forfatning og at sette den på egen bekostning i forsvarlig stand, uten at fordre nogen godtgjørelse i den avdøde kirkeieeres bo».

Korkje dokument om overdraginga eller namn på representantane frå almuen fins ved dette høve. Det einaste namnet som er kjend er lensmann Ambros Sørgården.

Almuen gjekk igang med å sette kyrkja istand. Av referatprotokollen i kyrkjedepartementet frå denne tida, ser ein at departementet har skrivi til sokneprest Monrad og bede om å få til eit riss av kyrkja innvendig med mål, og departementet har vendt seg til «Teikne- og Kunstskolens bestyrelse» og bede om teikningar til ein ny innreiding av Sauherad kyrkje. Desse teikningane ble lagt fram for almen 11. januar 1827. I kopiboka ved

prestearkivet i Sauherad stend under 1. mars 1828: «Slotsintendant Linstow sender forklaring til et utkast til forandring av Saude kyrkje. Tegninger er følgelagt». Linstow var arkitekt for slottet i Oslo og lærer ved Teikne- og Kunstskolen. Vidare har han levert teikningar til inventar i Atrå og Lårdal kyrkjer. Almuen fekk eit lån på 400 sp.d. til dette reparasjonsarbeidet. Kyrkjedepartementet skriv at «Saude Hovedkirke er faldeferdig» og det ver fortald at alt trevyrkje både utvendig og innvendig blei gjort nytt. Altertavla frå 1661 og brudestolen, som er eldre enn frå 1700, var det einaste som blei spara av innbuet. Den gamle preikestolen blei kasta ut. Han blei bruka som skåp på Gripenstad til 1890, da museumsoppkjøper Torjus Leivson Bolkesjø kjøpte han. Det heitte lenge at han var på Nordiska Museet i Stockholm, men dei hevdar at det ikkje er nokon preikestol frå Sauherad der. Såleis kan ingen svara på kor han er, preikestolen frå 1661. Kyrkja blei kalka utanpå og innanpå, altertavla overmala og det nye innbuet kvitmåla. Kistene med balsamera lik under det gamle golvet blei teken ut og gravlagd på kyrkjegården, samstundes som tufta blei jamna.

I 1848 ble sakristiet bygd til kyrkja. I åra 1939 og -40 arbeidde konservator Gerhard Gotaas i Sauherad kyrkje. Han fann restar av Lauritz Pettersen si måling både i koret og i skipet. I korloftet pussa han oppatt den gamle skymålinga, og overmålinga på altertavla blei vaska av. Inne i koret, på boe sider av korbogen, fann så Gotaas denne underlege overtrua i det 17. hundreaaret. Dette er truleg måla etter den store brannen i 1657.

Interiøret i kyrkja er for det meste det same som blei gjort i 1830. I 1904 fekk kyrkja nytt orgel, og noko seinare elektrisk ljøs med ljøsekroner og lampeettar. I 1950 blei det innlagt elektrisk oppvarming. Den gamle brudestolen,

som er måla av Lauritz Pettersen i 1700, stend nå i koret. På nordveggen har det henge ei minnetavle etter Povl Olufsen Posth, prest i Sauherad frå 1648 til -81. I kyrkja er eit krusifiks skore i tre, som er gjeven til henne i 1856 av treskjærar Eilef Olsen Bunkholdt. Prost Jervell fann i 1927 to gamle ljosestakar, som bar innskrifta «O.S.S.1776». Dei har nok høyrd til kyrkja og stend nå på alteret. Ingeniør Marstrander skjenkte i 1919 kyrkja ein messehagel, kjøpt i Holland. Den er av kvit silke med raud kross og er mykje verdfull. Kring 1940 fekk kyrkja serkal-kar som gåve frå kvinner i kyrkjelyden, og i 1954 fire gyldenlærs brudestolar frå Bondekvinnelaget. Den vakre sylvkal-ken i kyrkja har årstalet 1665, og de sak-kundige seier at dei to store ljosestakane har om lag same alder. Dei andre to er frå 1776, medan døypefonten skriv seg frå 16-1700. I prestearkivet fins ei gamal ljosesaks frå 1665 og eit gamalt skrø-peleg timeglass. Der er også ein gamal Bibel i folieformat trykt i 1633, ein Luth-erspostil på latin prenta i 1617 og ein Bi-bel i oktav i fire band.

Sist i år, i 1959, har det blitt gjort ein del reparasjonar i kyrkja. Våpenhuset på langveggen mot sør er vølt, elles har kyrkja fått nye ytterdører, som er sers vellukka og fint arbeidde og stasar opp med si gamaldagse utforming. Med det

fyrste skal kyrkja pussast opp utvendig med kalk og måling.

Og så til slutt namnet på prestane i Sauherad etter reformasjonen:

Aage Nielson, fyrste gongen nemnd i eit breb datera Lindheim 15. april 1562

Lauritz Madzen,	1570-1601
Madz Yensson,	1601-1603
Christen Jakobsen,	1603-1621
Jens Christensen Slagelse,	1621-1641
Lage Christoffersen,	1641-1648
Povl Olufsen (Posth),	1648-1681
Henrik Povlsen Posth,	1681-1720
Niels Christoffersen Stenshorn,	1721-1733
Enevold Steenblok,	1733-1747
Christian Sørensen Paus,	1747-1782
Emanuel Christian Grave,	1783-1821
Fredrik Müller,	1821-1827
Peder Monrad,	1827-1828
Magnus Andreas Gjør,	1828-1839
Simon Olaus Wolff,	1840-1859
Christian Andreas Münster,	1859-1875
Peder Blessing,	1875-1878
Christian Magelsen,	1878-1884
Anton Böysen,	1884-1886
Ludvig Daae Zwilgmeyer,	1896-1901
Jakob Anneus Lied Jervell,	1901-1928
Niels Steen,	1928-1949
Knud Tjomsland, kom til Sauherad i 1949 og er soknets nåværande prest.	

Skriftlege og munnlege kjelder til opp-gåva:

Stoffet til seropp-gåva er til dels teke frå skriftet «Kyrkjone i Nes og Sauherad» av skulestyrar Hel-lek Østtveit. Ein del byggjer på munn-lege opplysningar frå bygdefolk, medan litt berre knyter seg til usikre segner.

Bilete tekne av Sauherad kyrkje 1909. Bileta har same motiv som i Jon Ingebretsens seroppgåve, men nokre av dei er tatt på nytt for å få fargebilete.

Velkommen til søndagsskole! HØSTEN 2018, Sauherad og Nes

Lørdag 18.august

Søndagsskoledag i Bø Sommarland

2.september kl 11.00

på Nes menighetshus

30.september kl 11.00

på Nes menighetshus

4.november kl 11.00

på Nes menighetshus

Vi er også med på G17, menighetens storsamling disse søndagene klokka 17.00:

23.september

28.oktober

25.november

VELKOMMEN også på KRIK familiemesse følgende datoer:
16.9., 14.10., 25.11., 16.12.

Lik Facebooksiden vår for mer info!

Søndagsskolen i Sauherad og Nes

DETTE SKJER PÅ NORSJØ UNGDOMSSENTER HØSTEN 2018

• Norsjødagen 22. september

Markedsdag med loppemarked, auksjon, salg av frukt og grønt, bakvarer o.l.
I kafeteriaen kan du få kjøpt lapskaus, rømmegrøt, pølser og brød, kaffe og vafler.

Dørene åpner kl. 11:00 – Auksjon kl. 13:00
Alle er hjertelig velkommen.

*Har du lopper eller ting til auksjonen, er vi takknemlig for det.
Ta kontakt med Norsjø. Tlf. 35958277/97134964.*

• Kvinnehelg 20.-21 oktober

Det er en glede å få invitere til kvinnehelg på Norsjø. Her blir det interessant misjonsstoff og åndelig påfyll.

Med oss denne helga er japanmisjonær Liv Bakke Magerøy, og forfatter og pottemaker Rita Aasen.
Jenny Olsen og Astrid Hodebrog bidrar med sang og musikk.
Ta gjerne med et håndarbeid til bruk i ledige stunder.

*Påmelding, innen 10. oktober, via NLMs nettside www.nlm.no/leirsor,
via e-post sor@nlm.no eller telefon 38 02 44 32.*

• Julemarked 17. november

Julemarkedsdag med salg av julebakst og håndverk, åresalg og kakelotteri.
Salg av juletelerken og risgrøt.
Dørene åpner kl. 11:00

• BarnVoksen-leir 23.-25. november

BarnVoksen-leir er en leir hvor voksne og barn reiser på leir i lag. Så er du foreldre, besteforelder, onkel, tante, nabo, venn..... så ta med barn, barnebarn, nieser og nevøer, nabobarn, vennebarn og kom på leir.
Her blir det fokus på juleevangeliet og aktiviteter som har med høytiden å gjøre.
Priser og mer informasjon finnes på våre hjemmesider – www.norsjo.no

*Påmelding via NLMs nettside www.nlm.no/leirsor, via e-post sor@nlm.no
eller telefon 38 02 44 32.*

Sett av datoene allerede nå.

Mer informasjon vil komme på våre hjemmesider og facebooksider.

Moens kvinneforening

Moens kvinneforening ble stifta den 4. desember 1941. Kvinneforeningen var en fortsettelse av en barneforening som Åste Noragutu i Hegna hadde på Bedehuset. Første møtet i foreningen var 13. januar 1942.

Av Anne Ripegutu

De første medlemmene var: Åste Våla, Mari Våla, Ragnhild Slaaen, Anne Lovald, Åste Ripegutu Bjerva, Anna Noragutu, Åste Noragutu, Margit Flathus, Kari Flathus, Anne Flathus, Tone Moen og Gunhild Flathus. De vanlige kvinneforeningsmøtene var i hjemmene. Det var oftest møter i Ripegutu, i Hegna, på Nedre Moen, på Øvre Flathus og i Skogly.

På møtene i hjemmene, når de ikke hadde forkynner på besøk, holdt de andakt selv. Maten var viktig, og så var det høytlesning fra misjonsbladene. De leste bladet grundig. De var vel orientert om misjonsarbeidet og om misjonærene. Jeg husker Åste Ripegutu fortelle om Madagaskar, om geografien, om misjonærene, om misjonsstasjonene, om Mangarano og all kunnskapen hadde hun tilegnet seg gjennom misjonsbladene, bøker og misjonærbesøk på Moens bedehus.

Fra protokollen ser det ut som de ikke hadde kollekt på hvert møte, men de la penger på bøsse eller "børse" som det står.

Første året, altså i 1942, hadde de ti møter, inkludert jubileumsfest for Det norske misjonsselskap og utlodning i

Åste Noragutu (t.v.) og Åste Ripegutu Bjerva. Disse to Åstene var driokrefter i kvinneforeningen i flere tiår.

anledning Santalens 75 – årsfeiring. Det ble samlet inn 278,88 kr totalt i 1942. Pengene ble fordelt på Det norske misjonsselskap, Santalmisjonen og Langgesundsfjordens Indremisjonsselskap. I 1945, samlet de også inn til et spesielt prosjekt "Ambulanse til hospitalarbeidet i India". Det ble sendt kr 150,- Utenom de nevnte organisasjonene sendte de penger blant annet til bygging av bedehus på Vallemøyene, til indremisjonsarbeidet i Bodø og til døvehjemmet på Nordstrand.

Folk hadde ikke mye penger å rutte

Bildene er tatt i 1959. Hans Arne Flathus var fotograf. Når de hadde møter hjemme i Hegna, fikk han, broren og faren være med når de spiste. Det var påsmurt mat og kake. Med ryggen til og videre rundt bordet: Åste Noragutu, Anne Noragutu, Gudrun Rue, Gunhild Flåtín, Tone Moen, Anne Ellefsen, Aaste Åse, Åste Ripegutú Bjervá og Mathis Flathus.

med, men gave til misjonen ble prioritert. Det viser en vilje og troskap til å gi evangeliet videre som står som et lysende eksempel for oss i dag.

De hadde ofte besøk av forkynnere. Da var som oftest møtene på Bedehuset. Kretssekretær i NMS, Telemark, Olav Myrstad var årlig på besøk. Det samme var kona, hun kom også alene, og blir i protokollen bare omtalt som fru Myrstad. Moen kvinneforening samlet til og med inn kr 30.- til Myrstads begravelse.

De hadde også besøk av utsendinger fra Santalmisjonen, oftest nevnt er Falkenberg og Klausen. Lokale gjester var blant andre lærer Rollef Sunde, emissær Ole Ellefsen, M. Ripegutú, sakfører Tor Lindheim og fru Lindheim.

De gamle ble etter hvert borte, og det ble vanskelig å få til møter. Fra midten av 70 – tallet, hadde de ikke faste møter, men de sørget for å samle inn slik at Moen kvinneforening sendte penger hvert år.

I 1985 tok Agna Tørå initiativ til å få i stand månedlige møter igjen. Agna

var en pådriver for å opprettholde det kristne arbeidet i Moen krets. Det var i misjonsarbeidet i kvinneforeningen, på de vanlige møtene på bedehuset og i barnearbeidet gjennom søndagsskolen og i ungdomsarbeidet. Sønnen Bjarte ledet barne- og ungdomsarbeidet i mange år (han skriver om det i et seinere nummer av Helsing). Ektemannen Jon var også aktiv med i arbeidet på bedehuset, i Speideren og i menighetsrådet. Agna var en støtte og forbereder for det kristne arbeidet på alle plan. Hun hadde en ukuelig tro på at Ordet, såkornet, måtte såes. Hun var optimistisk og oppmuntrende. Hun bakte kaker, hadde planleggingsmøter hjemme og serverte nydelig mat, hun skaffet forkynnere og sangkrefter, ringte rundt for å minne folk på møter og møtte alltid opp selv. Du verden for en innsats, sånn i det skjulte! Hun døde i 1999, og vi savnet henne veldig.

Fra 1986 hadde vi et aktivt arbeid fram til 2015. Pengene fra foreningen ble delt mellom Det norske misjonsselskap og Normisjon. På det siste møtet 15. april 2015 var disse med: Birgit Brenne, Grete Sunde, Berith Moen, Gunn Astrid Flåta og Anne Ripegutú. Berith Moen var sekretær og kasserer og Anne Ripe-

Agna Klaudine Tørå, som var hennes fulle navn, var den som tok opp igjen misjonsforeningsarbeidet i 1986.

gutú var leder i mange år.

Arbeidet i kvinneforeningen var viktig. Det hadde en verdifull sosial dimensjon, folk møttes. Dessuten utfordret det den enkelte til å bidra både praktisk og åndelig. Det ga åndelige føde, det gjorde folk kjent med misjonens sak og det styrket troen på at den enkelte var viktig i Guds rikes arbeid.

Mange fra Moen kvinneforening er nå med i Gvarv og Gunheim misjonsforening, og har stor glede av arbeidet som blir drevet der. I gamle dager var det ikke enkelt å reise til Gvarv på kvinneforening. I dag er situasjonen en helt annen. Vi er også glad for å kunne bidra

Berith Moen var sekretær og kasserer og Anne Ripegutú var leder i mange år.

gjennom misjonsprosjektet som menigheten vår er engasjert i.

KRAFTTAK FOR SANG

ET RIKERE LIV, ET RIKERE LAND GJENNOM SANG!

HVER – DAG – SANG i Syngande Sauherad

Vi har nå gjennomført eit 3 års prosjekt som Syngande kommune og håpar at mange av dei tiltaka vi har sett i gang har blitt ein naturleg del av hverdagen til folk i bygda vår.

Vi har valgt ut sangar til «Sangskatten i Sauherad» som har blitt presentert her i Helsing med kommentarar frå ulike bygdefolk. Desse sangane er spela inn på CD med pianoakkompagnement av Bruno Hageman og forsang av meg. Dette som hjelp til å synge sammen i hverdagen, i barnehage, skule, institusjonar, organisasjonar og lag, eller heime og i bilen, slik fleire har meldt meg at dei brukar denne innspelinga. Vi har kopiert opp fleire eksemplar og ta gjerne kontakt med meg om du ønskjar denne som støtte til allsang i hverdagen din.

Seinast denne veka kom det ut rapport frå nyare forskning, gjennom prosjektet «Krafttak for sang», om sangens helsebringande effekt: «Å synge og lytte til musikk kan redusere mengden av stresshormonet kortisol i blodet. Det kan være viktig for å få bedre konsentrasjon i hverdagen for både barn, unge og eldre. Å få redusert stresshormonet kortisol kan vera bra for alle folk i ei oppjaga tid.» sier Odd Håpnnes. (Fb, Krafttak for sang)

Eg treng i alle fall å synge hver dag for å «ballansere» livet mitt og får ekstra energi og glede kvar gong eg syng sa-

man med andre.

Denne veka har eg hatt ansvar for Sommarvikju på Evju Bygdetun med 32 flotte barn (7 – 12 år) frå Sauherad, Bø, Notodden, Kragerø og Oslo, i samspel med 8 gode leddarar og kulturbærarar. Sang har vore ein naturleg del av samværet hver dag. Vi starta dagane før morgommat med å synge utanfor Eldhuset; «Sommer kommer, sol og regn og latter og sang...» eller «Skinn på meg Sol» og fekk erfare at vi sang sola fram enkelte dagar. Vidare har vi sunge om alle dei fem grautane vi har laga til dugurd i ein klappeleik vi tilpassar etter matretten; «Jenter og gutar nå må de eta Havre- Vass- Jordeple- Gryne- eller Rjome-graut...» Eg er sikker på at det var derfor alle grautane smaka så godt at grytene blei skrapa hver dag. Vidare har me sunge sanger om dyra og arbeidet på garden; «Eg tente meg så lenge hos ein Telebondemann, Hanen stend på stabburshella, Bæ bæ lille lam, Å jeg vet en seter, Nå rullar hjula over låvebrua.» Hver dag har vi grave opp ei til to bøtter poteter i skuleåkeren som har blitt ete opp i ulike matrettar. Alle veit nå korleis vi dyrkar poteter og vil sikkert hugse den naturlege sammenhen-

gen mellom jord og bord når dei har lært sangen; «Poteten som vi grov opp i fjor, den legger vi i jord igjen fordi den skal bli stor igjen. Poteten blir både far og mor, snart henger 13 søte små potetbarn etter hver sin tråd. Poteten får blomster mens den gror, snart kommer de fra gårdene og drar den etter hårene. Poteten skal havne på vårt bord, og hvis du vil bli sunn og frisk så spiser du til kjøtt og fisk POTETEN, det synger vi i kor.»

Etter middag, som også barna var med på å lage, avslutta vi dagane med sangleikar i tunet som «Ola i Gudbrandsdalen og Ein bonde i vår bygd» eller tralla til folkedansar dei lærte; polka, gangar og marsj. Fleire av deltakarane er med på Folkedans i Fjøsset på

Evju kvar torsdag i skuleåret, et samarbeid mellom Nes nasjonale dansaring og Sauherad Kulturskole. Kanskje hverdagsangen med dans rekrutterte enda fleire til dette satsningsområdet i kulturskolen, som snart startar opp igjen etter sommarferien.

Som «Forsingar» i Sauherad vil eg fortsette denne artikkelserien i Helsing med å presentere ulike miljø i bygda vår som brukar sang i hverdagen. Eg tek gjerne imot forslag på aktuelle frå dei som les dette.

God haust med HVER-DAG-SANG frå Jorid Forsingar.
jorid.vale@sauherad.kommune.no
tlf. 932 09 355

fra bygdene våre

Neste nummer av Helsing

Neste nummer av Helsing **Oktobernummeret** (nr. 7 - 2018), kommer ut ca. 25. september. (Stoff må være innlevert 13. september).

Stoff kan sendes til:

Helsing,
Kirkekontoret
Postboks 4, 3834 Gvarv
eller på e-post:
ivar@sauherad.kyrkja.no

Novembernummeret (nr. 8-2018) kommer ut ca. 2. november. (Stoff må være innlevert 22. oktober)

Desembernummeret/Julenummeret (nr. 9-2018) kommer ut ca. 5. desember. (Stoff må være innlevert 21. november).

Hvor er dette:

Bilde på side 405

Rett svar er **Nistugu (Sudistugu) Jongsås** (gnr. 59, bnr. 6)

Bygdeboka skriv:

Garden ligg på flata midt i Jongsås-grenda og har 75 mål dyrka, lett driven sandmold. Hamna er ca. 30 mål, skogen i Hestås 6-700 mål, og ca. 400 mål er utmark som det nå er fræselt ein god del av til tomter. (---) Husdyr var 2 hestar, 8-10 melkekyr + ungdyr, grisar og høns til 1970/71.

På Idunsvoll ovafor kommunehuset stod ei stugu den tid Jon Jongsås (f. 1856) var ung. Margit Hållan var den siste der. Ho flytta sidan til Hållan i lia nedafor garden. Mannen heitte Olav og arbeidde på slepebåtane. Margit var mor til Anne Jansen. På Hållan var det restar etter hus im 1930. I Hållabekk henta dei reinvatn i gammel tid. Kjonbekk er bekken som renn i dalen nede for uthusa. Langbakken kallast bakken ned mot Akkerhaugen.

Jon (f 1856) hadde fortalt at det skulle ha stått eit hov ned mot Megardsmoen, og det var Idunshov. Då dei bygde vegen, kom dei på store heller i jorda, og dei legg der ennå. Ein pilspiss av flint blei funnen då dei grov ut tomta i til bygningen.

Våningshuset er frå 1947, lugubygningen frå 1905 (men påbygd seinare). To stabbur, ved sida kvarandre, blei bygd ca. 1880. (Det vesle stabburet er truleg ein del eldre.) Bryggerhuset er svært gammalt, men påbygd. Da det gamle stuguhuset blei rive, fann dei under ganggolvet ein stokk med svært gamle innskjeringer. Dei ser ut som ein del av ein dørstolpe. Badstugo i hamna ned mot Akkerhaugen forfall i 1950-åra. På stulen Hestås er det nå skogskoie.

Vegen mellom Jongsås-gardane gjekk i sving og krok frå tun til tun før. Snarveg gjekk ned til stasjonen og ned til Hestehegna, der det var ei ølle.

Slektens gang

Døpte

10. juni: Sondre Kittilsen Berge
15. juli: Nina Kristin Vaalanes
15. juli: Sofia Liv Prestholdt

Vigde

9. juni: Gerd Kari Vegheim og Christian Algroy
23. juni: Ingebjørg Emilie Aarnes og Chase Alexander Jordal
30. juni: Ingrid Roheim og Ole Kristian Hamre
11. august: Mariann Brekka og Kenneth Holdnes Johnsen

Døde

1. juni: Tone Røstad f. 1927
1. juni: Kjell Garborg f. 1936
3. juni: Sverre Aasmund Flaatin f. 1943
7. juni: Ann-Marie Svalebjørg f. 1952
15. juni: Olav H. Barstad f. 1977 Gravlagt i Flatdal
20. juli: Erik Johan Norheim f. 1949
21. juli: Dorte Dagny Isene f. 1925
29. juli: Gerd Tortveit f. 1942
5. august: Bjørg Braarud Flathus f. 1937
8. august: Than Tin Naing f. 1955

Menighetsblad utgitt av Sauherad og Nes sokneråd.

Helsing til Sauherad og Nes

E-post: ivar@sauherad.kyrkja.no
Redaktør: Soknediakon Ivar Solbu.
Bankgiro: 2675 51 18949
<http://www.helsing.no>
Caspersens Trykkeri AS, Vikersund.

Kyrkjeverje

Trond Magnus Haugen
Tlf. 938 55 504
trond@sauherad.kyrkja.no

Kyrkjetener

Anders Høibø
Tlf. 909 40 728
anders@sauherad.kyrkja.no

Sokneprest

Anne-Inger Lunner
Tlf. 480 61 672
anne-inger@sauherad.kyrkja.no

Kyrkjetenar

Kjetil Nyhus
Tlf. 951 74 938
kjetil@sauherad.kyrkja.no

Diakon

Ivar Solbu
Tlf. 932 85 202
ivar@sauherad.kyrkja.no

Trosopplærer

Anne Gjører
Tlf 922 43 880
anne@sauherad.kyrkja.no

Kantor

Bruno Hageman
Tlf. 948 55 033
bruno@sauherad.kyrkja.no

Sauherad og Nes sokneråd

Leiar
Anlaug Jorunn Bergan
Tlf. 990 19 462
lillilb@hotmail.com

DEN NORSKE KYRKJA

Sauherad og Nes sokn

Besøksadresse:
Nes menighetshus, underetasjen
Holmenvegen 46
3810 Gvarv

Postadresse:
Postboks 4
3834 Gvarv
Telefon: 35 10 11 20
Epost: post@sauherad.kyrkja.no
www.helsing.no
Kontonummer: 2675 20 38421

Gudstjenester i Sauherad og Nes

Søndag 26. august 2018 – Vingårdssøndagen

Luk 17, 7-10, 5 Mos 8, 7+11-18,
1 Kor 3, 4-11

Patmos skulpturpark på Akkerhaugen kl. 11.00:

Gudstjeneste. Takkoffer til Konfirmantenes Solidaritetsaksjon. Ta med noe å sitte på. Salg av «Kirkekaffe». Ved dårlig vær blir gudstjenesten på Nes menighetshus.

Søndag 2. september 2018

– 15. søndag i treenighetstida

Luk 10, 38-42, 2 Mos 19, 1-6, Fil 4, 10-14

Nes kyrkje kl. 16.00: Pilegrimsgudstjeneste.

Takkoffer til Nes menighetshus.

Søndag 9. september 2018

– 16. søndag i treenighetstida

Matt 5, 10-12, Salme 13, 2-6, 1 Pet 4, 12-19

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste.

Takkoffer til menighetsbladet Helsing.

*Nes kyrkje kl. 18.00: Peer Gynt i bygde-
Telemark. (se egen omtale).*

Fredag 14. september 2018 – Kyrmess

*Nes kyrkje kl. 18.00: Folketonen møter
gregorianikken, ved Anne Gravir Klykken
og Henrik Ødegaard. Gregoriansk
kveldsbønn. Kollekt til kulturarbeidet i
menigheten. (se egen omtale).*

Søndag 16. september 2018

– 17. søndag i treenighetstida

Nes menighetshus kl. 17.00: KRIK

Familiesamling. (se egen omtale)

Søndag 23. september 2018

– 18. søndag i treenighetstida

Matt 8, 5-13, 1 Kong 8, 41-43,

Rom 15 25-33

*Nes menighetshus kl. 17.00: G17. Menighetens
storsamling med gudstjeneste og
kveldsmat. Takkoffer til menighetsarbeidet
i Sauherad og Nes sokn.*

Lørdag 29. september 2018

– Norsk Eplefest

*Nes kyrkje kl. 09.30: Musikk og lyrikk, ved
Johannes Sundsvalen, Bruno Hageman og
Ivar Solbu. (se egen omtale).*

Søndag 30. september 2018

– 19. søndag i treenighetstida

Joh 7 14-17, 5 Mos 30, 11-15, Rom 2, 13-16

Sauherad kirke kl. 11.00: Høsttkefest.

Takkoffer til Konfirmantenes
Solidaritetsaksjon. Konfirmantjubiläum.
(se egen omtale)

*Nes menighetshus kl. 15.00: Menighetsfest,
med blant annet konsert med Nina
Gromstad og Bruno Hageman. (se egen
omtale).*

Søndag 7. oktober 2018

– 20. søndag i treenighetstida

Mark 10, 2-9, 1 Mos 2, 18-25, Ef 5, 31-33

*Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer
til menighetsarbeidet.*

Søndag 14. oktober 2018

– 21. søndag i treenighetstida

Luk 16, 19-31, 5 Mos 15, 7-8/10-11,

1 Joh 3, 16-18

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste.

Takkoffer til Vennskapsmenigheten i
Viljandi i Estland.

*Nes menighetshus kl. 17.00: KRIK
Familiesamling. (se egen omtale)*

Med forbehold om at de tekstene som brukes i
gudstjenestene, kan være andre enn de som er
oppført i denne lista.

For ytterligere informasjon,
se: www.helsing.no